

III

(Egyéb jogi aktusok)

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG 34/10/COL HATÁROZATA

(2010. február 3.)

az állami támogatások anyagi jogi és eljárásjogi szabályainak új, az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a szélessávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról szóló fejezet bevezetésével történő hetvenkilencedik módosításáról

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra ⁽²⁾ és különösen annak 61–63. cikkére, valamint 26. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EFTA-államok közötti, a Felügyeleti Hatóság és a Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra ⁽³⁾ és különösen annak 24. cikkére és 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

mivel:

A felügyeleti és bírósági megállapodás 24. cikke értelmében a Hatóságnak kell érvényre juttatnia az EGT-megállapodás állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseit.

A felügyeleti és bírósági megállapodás 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján a Hatóság köteles közleményeket és iránymutatásokat kiadni az EGT-megállapodás által szabályozott ügyekben, amennyiben a fenti megállapodás vagy a felügyeleti és bírósági megállapodás kifejezetten így rendelkezik, vagy amennyiben a Hatóság ezt szükségesnek ítéli.

Az állami támogatással kapcsolatos eljárásjogi és anyagi jogi szabályokat a Hatóság 1994. január 19-én fogadta el ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ A továbbiakban: a Hatóság.

⁽²⁾ A továbbiakban: EGT-megállapodás.

⁽³⁾ A továbbiakban: felügyeleti és bírósági megállapodás.

⁽⁴⁾ A Hatóság által 1994. január 19-én elfogadott és kiadott, az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* L 231. számában (1994.9.3., 1. o.), valamint az EGT-kiegészítés 32. számában (1994.9.3., 1. o.) közzétett, az EGT-megállapodás 61. és 62. cikkének, valamint a felügyeleti és bírósági megállapodás 3. jegyzőkönyve 1. cikkének alkalmazásáról és értelmezéséről szóló módosított iránymutatások (a továbbiakban: az állami támogatásról szóló iránymutatás). Az állami támogatásról szóló iránymutatás naprakész változata a Hatóság honlapján közzétételre kerül: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines>

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: a Bizottság) 2009. szeptember 30-án bizottsági közleményt tett közzé „Közösségi iránymutatás az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a szélessávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról” ⁽⁵⁾ címmel.

A Bizottság közleménye az Európai Gazdasági Térséget is érinti.

Az EGT állami támogatási szabályainak egységes alkalmazását az Európai Gazdasági Térség egész területén biztosítani kell.

Az EGT-megállapodás XV. mellékletének végén található „Általános rendelkezések” cím II. pontja értelmében a Hatóság köteles a Bizottsággal folytatott konzultációt követően a Bizottság által elfogadott jogi aktusoknak megfelelő jogi aktusokat elfogadni.

A Hatóság 2010. január 22-én kelt levelei útján (543740, 543741 és 543742 számú események) a témakörben a Bizottsággal, valamint az EFTA-államokkal konzultált,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az állami támogatásról szóló iránymutatás egy új, az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak a szélessávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról szóló fejezet bevezetésével módosul. Az új fejezet e határozat mellékletében szerepel.

⁽⁵⁾ HL C 235., 2009.9.30., 7. o.

2. cikk

Csak az angol nyelvű változat hiteles.

Kelt Brüsszelben, 2010. február 3-án.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Per SANDERUD
elnök

Kurt JÄGER
testületi tag

MELLÉKLET

AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOKNAK A SZÉLESSÁVÚ HÁLÓZATOK MIELŐBBI KIÉPÍTÉSÉRE VALÓ ALKALMAZÁSA ⁽¹⁾

1. BEVEZETÉS

- (1) A szélessávú kapcsolat az információs és kommunikációs technológiák (a továbbiakban: IKT) fejlesztésének, bevezetésének és alkalmazásának kulcsfontosságú elemét alkotja a gazdaságban és a társadalomban egyaránt. A szélessáv annak köszönheti stratégiai jelentőségét, hogy a gazdaság valamennyi ágazatában képes felgyorsítani az e technológiák növekedéséhez és innovációhoz, valamint a társadalmi és területi kohézió erősítéséhez nyújtott hozzájárulását. A Hatóság a Lisszaboni Szerződésben, valamint az Európai Bizottság (a továbbiakban: a Bizottság) azt követő közleményeiben ⁽²⁾ foglaltaknak megfelelően szintén támogatja a szélessávú szolgáltatások széles körű elérhetőségét minden európai polgár számára.
- (2) Emlékeztetni kell arra, hogy az „Állami támogatási cselekvési terv – Kevesebb és célzottabb állami támogatás: ütemterv az állami támogatás 2005–2009 közötti reformjához” című dokumentumban ⁽³⁾ a Bizottság megállapította, hogy az állami támogatási intézkedések bizonyos feltételek mellett a közös érdekű célkitűzések megvalósításának hatékony eszközei lehetnek. Az állami támogatás korrigálhatja a piaci hiányosságokat, javítva ezáltal a piacok hatékony működését és fokozva a gazdaság versenyképességét. Továbbá, amennyiben a piacok hatékony eredményt tudnak felmutatni, ezeket azonban kohéziós politikai szempontból nem tartják megfelelőnek, az állami támogatás ugyancsak alkalmazható kívánatosabb, méltányosabb piaci eredmény elérése érdekében. Egy jól irányzott állami beavatkozás a szélessáv terén különösen elősegítheti a „digitális szakadék” ⁽⁴⁾ csökkentését, amely országon belül elválasztja egymástól a megfizethető és versenyképes szélessávú szolgáltatásokat kínáló területeket és régiókat azoktól, ahol ezek nem állnak rendelkezésre.
- (3) Ugyanakkor biztosítani kell, hogy az állami támogatás miatt a piaci kezdeményezések ne szoruljanak ki a szélessávú ágazatból. Amennyiben a szélessáv kiépítéséhez nyújtott állami támogatást olyan térségben használják fel, amelyet általában a piaci szereplők is kiválasztanak a befektetéseikhez, illetve ahol már meg is történt a beruházás, ott ez hatással lehet a szélessávú szolgáltatást nyújtó üzemeltetők piaci feltételek mellett már végrehajtott beruházásaira, és eleve jelentősen alááshatja a piaci szereplőknek a szélessávú ágazatra irányuló beruházási kedvét. Ilyen esetekben a szélessáv kiépítéséhez nyújtott állami támogatás az elérni kívánt cél ellen hathat. A szélessáv kiépítése terén az állami támogatás ellenőrzésének elsődleges célja annak biztosítása, hogy az állami támogatási intézkedések révén magasabb fokú szélessávú lefedettség és penetráció jöjjön létre, vagy gyorsabban valósuljon meg, mint arra a támogatás nélkül sor kerülhetett volna, illetve annak biztosítása, hogy a támogatás kedvező hatásai meghaladják a verseny torzítása révén jelentkező kedvezőtlen hatásokat.
- (4) Emlékeztetni kell arra, hogy az elektronikus hírközlés keretszabályozása szintén foglalkozik a szélessávú hozzáféréssel kapcsolódó kérdésekkel ⁽⁵⁾. Így a nagykereskedelmi szélessávú piacok valamennyi EFTA-államban előzetes szabályozás tárgyát képezik ⁽⁶⁾. E tekintetben számos intézkedést tettek azon új kihívások kezelése érdekében, amelyeket szabályozási szempontból az új generációs hozzáférési hálózatok (a továbbiakban: NGA) ⁽⁷⁾ támasztanak különösen a hozzáféréssel kapcsolatos problémák tekintetében ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Ez a fejezet megfelel a Közösségi iránymutatás az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a szélessávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról című bizottsági közleménynek, HL C 235., 2009.9.30., 7. o.

⁽²⁾ Lásd például az „i2010: Európai információs társadalom a növekedésért és foglalkoztatásért”, COM(2005) 229 végleges, 2005. június 1., az „eEurópa 2005: Információs társadalom mindenkinek” COM(2002) 263 végleges és „A szélessávú szakadék áthidalása”, COM(2006) 129 című közleményt.

⁽³⁾ COM(2005) 107 végleges.

⁽⁴⁾ Az információs és kommunikációs technológiák az elmúlt évtized során hozzáférhetővé és megfizethetővé váltak a nagyközönség számára. Leggyakrabban a „digitális szakadék” kifejezést használják az információs technológiákhoz való hozzáféréssel rendelkező, illetve azt nélkülöző személyek és közösségek közötti különbség leírására. Bár e „digitális szakadéknak” számos oka van, ezek közül a szélessávú infrastruktúra hiánya a legfontosabb. Regionális dimenzióból nézve, az IKT-hoz való hozzáférés és annak használata szempontjából az urbanizáció foka fontos tényezőt jelent. Ezért továbbra is sokkal alacsonyabb internet penetráció jellemzi az Európai Gazdasági Térség gyéren lakott területeit.

⁽⁵⁾ Lásd az EGT-megállapodás 1 jegyzőkönyvében az EGT-megállapodáshoz igazított, az EGT-megállapodás XI. mellékletének 5cl pontjában hivatkozott jogi aktust (az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) (HL L 108., 2002.4.24., 33. o.)), az EGT-megállapodás XI. mellékletének 5ck pontjában hivatkozott jogi aktust (az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) (HL L 108., 2002.4.24., 21. o.)), valamint az EGT-megállapodás XI. mellékletének 5cj pontjában hivatkozott jogi aktust (az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésekről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (hozzáférési irányelv) (HL L 108., 2002.4.24., 7. o.)).

⁽⁶⁾ Lásd a Norvég Postai és Telekommunikációs Hatóságnak a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozások kijelöléséről, valamint a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán egyedi kötelezettségek előírásáról szóló, 2009. április 3-i határozatát (5. piac); a Postai és Telekommunikációs Hatóságnak a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozások kijelöléséről, valamint Izlandon a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán egyedi kötelezettségek előírásáról szóló, 2008. április 18-i 8/2008 számú határozatát, valamint a Kommunikációs Hivatalnak a liechtensteini nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési piac ágazatspecifikus szabályozásáról szóló 2009. december 16-i határozatát.

⁽⁷⁾ E dokumentum alkalmazásában az NGA hálózatok kifejezés olyan, részben vagy egészében optikai elemekből álló vezeték nélküli hozzáférési hálózatokra utal, amelyek fejlettebb tulajdonságokkal (mint pl. nagyobb áteresztőképességgel) rendelkező szélessávú szolgáltatásokat képesek nyújtani, mint a meglévő rézhálózatokon keresztül nyújtott szolgáltatások (lásd alább az 58. lábjegyzetet is).

⁽⁸⁾ Lásd a Bizottságnak Az új generációs hozzáférési hálózatokhoz (NGA) való szabályozott hozzáférésekről szóló ajánlás tervezetét a következő címen:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/doc/library/public_consult/nga/dr_recomm_nga.pdf, valamint *European Regulators Group Statement on the development of NGA Access* (Az Európai Szabályozók Csoportjának nyilatkozata az NGA hozzáférés fejlesztéséről) ERG (08) 68, a következő címen http://www.erg.eu.int/doc/publications/erg_08_68_statement_on_nga_development_081211.pdf

- (5) A Bizottság eddigi döntéshozatali gyakorlata alapján ez a fejezet körvonalazza a Hatóság politikáját az EGT-megállapodás állami támogatásokra vonatkozó szabályainak a hagyományos szélessávú hálózatok kiépítését támogató intézkedésekre való alkalmazásával kapcsolatban (2. pont), valamint foglalkozik az NGA-hálózatok gyors kiépítésének ösztönzésére és támogatására tett intézkedések értékeléséhez kapcsolódó számos kérdéssel is (3. pont).
- (6) A Hatóság alkalmazni fogja az e fejezetben meghatározott iránymutatást a szélessávú hálózatok kiépítésére nyújtott állami támogatások értékelésénél, növelve ezzel a jobbiztonságot és átláthatóságot a döntéshozatali gyakorlatában.

2. A HATÓSÁGNAK A SZÉLESSÁVÚ PROJEKTEKHEZ NYÚJTOTT ÁLLAMI TÁMOGATÁSSAL KAPCSOLATOS POLITIKÁJA

2.1. Az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazása

- (7) Döntéshozatali gyakorlata során a Bizottság kedvező véleményt fogalmazott meg a szélessávú hozzáférés vidéki és gyéren ellátott területeken történő kiépítéséhez nyújtott állami támogatásokkal kapcsolatban, míg kritikusabb álláspontra helyezkedik az olyan területeken hozott állami intézkedésekkel kapcsolatban, ahol már létezik szélessávú infrastruktúra, és verseny is zajlik. Ha a szélessáv kiépítését támogató állami beavatkozás az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 107. cikkének (1) bekezdése értelmében – amelynek az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése felel meg – eleget tett az állami támogatás feltételeinek, akkor annak összeegyeztethetőségét eddig a Bizottság főként az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése alapján – amelynek az EGT-megállapodás 61. cikkének (3) bekezdése felel meg – ellenőrizte. A Bizottság állami támogatással kapcsolatos, a szélessávú hálózatépítéseket támogató állami intézkedésekre vonatkozó politikáját a 2.2. és 2.3. szakasz foglalja össze.

2.2. Az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése: A támogatás megléte

- (8) Az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerint: „összeegyeztethetetlen az e megállapodásban foglaltak érvényesülésével az EK-tagállamok vagy az EFTA-államok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a Szerződő Felek közötti kereskedelmet”. Ebből következik, hogy egy adott intézkedés csak akkor tekinthető állami támogatásnak, ha a következő feltételek teljesülnek:

- a) az adott intézkedést állami forrásból finanszírozzák;
- b) vállalkozások számára gazdasági előnyt eredményez;
- c) ez az előny szelektív jellegű, és a piaci versenyt torzítja, vagy annak torzításával fenyeget; és
- d) az intézkedés érinti az EGT-n belüli kereskedelmet.

- (9) A szélessávú projektek közzsféra általi támogatása gyakran jár állami támogatás meglétével az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében ⁽⁹⁾.
- (10) Egyrészt, az intézkedések jellemzően állami források bevonásával járnak (pl. amikor az állam támogatásokkal, adó-visszatérítésekkel vagy egyéb kedvezményes pénzügyi feltételekkel támogatja a szélessávú projekteket) ⁽¹⁰⁾.

- (11) Másrészt, ami a gazdasági tevékenységhez nyújtott támogatást illeti, a szélessávú hálózatépítési projekteket támogató állami intézkedések általában gazdasági tevékenység gyakorlására (például szélessávú infrastruktúra építésére, üzemeltetésére, valamint az ahhoz való hozzáférés lehetővé tételére – ideértve a *backhaul* eszközöket és a földi berendezéseket is, pl. vezetékes, földi vezeték nélküli, műholdas technológiák vagy azok kombinációja) irányulnak. Kivételes esetekben azonban, ha az ily módon finanszírozott hálózatot nem használják kereskedelmi célokra (pl. a hálózat csak nem kereskedelmi jellegű weboldalak, szolgáltatások és információk számára biztosít szélessávú hozzáférést) ⁽¹¹⁾, akkor az ilyen állami beavatkozás nem eredményezne gazdasági előnyt a vállalatok számára, és következésképpen nem minősülne állami támogatásnak az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében.

⁽⁹⁾ A szélessávval kapcsolatos állami támogatás szabályai szerint hozott valamennyi bizottsági határozat listáját lásd az alábbi weboldalon: http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf

⁽¹⁰⁾ Lásd még a piacgazdasági befektető elvének alkalmazásáról szóló 2.2.1. pontot.

⁽¹¹⁾ Lásd a Bizottság által az NN 24/07. sz., cseh köztársasági „Prague Municipal Wireless Network” (Prágai városi vezeték nélküli hálózat) ügyben 2007. május 30-án hozott határozatot.

- (12) Harmadrészt, ami az előny nyújtását illeti, a támogatást általában közvetlenül a hálózat befektetőinek⁽¹²⁾ ítélik oda, amelyek a legtöbb esetben nyílt pályázat útján kerülnek kiválasztásra⁽¹³⁾. Míg a pályázati módszer alkalmazása biztosítja, hogy bármely támogatás az adott projekt számára szükséges lehető legkisebb összegre korlátozódjon, addig a pénzügyi támogatás lehetővé teszi a sikeres ajánlattevő számára, hogy olyan feltételek mellett végezzen kereskedelmi tevékenységet, amelyek egyébként nem állnának fenn a piacon. A közvetett kedvezményezettek közé tartozhatnak esetlegesen azok a harmadik fél üzemeltetők, amelyek az így épült infrastruktúrához nagykereskedelmi hozzáférés útján jutnak, valamint azok az üzleti felhasználók is, akik olyan feltételekkel jutnak szélessávú csatlakozáshoz, amelyek az állami beavatkozás hiányában nem lennének érvényesek⁽¹⁴⁾.
- (13) Negyedrészt, ami a szelektivitás feltételét illeti, a szélessávú hálózatok kiépítését támogató állami intézkedések szelektív jellegűek abból a szempontból, hogy csak bizonyos térségekben vagy az elektronikus hírközlési szolgáltatások piacának csak bizonyos szegmenseiben működő vállalkozásokat célozzák. Ezenfelül a versenytorzítás tekintetében az állami beavatkozás annyiban módosítja a meglévő piaci feltételeket, hogy számos cég ekkor a kiválasztott szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásra történő előfizetést választja a már meglévő, esetleg drágább, piaci alapú alternatív megoldások helyett⁽¹⁵⁾. Ezért egy szélessávú szolgáltatás piaci megjelenésének a ténye, akár önmagában véve is, vagy ha az egyébként lehetségeshez képest alacsonyabb áron történik, versenytorzító hatással jár. A szélessáv állami támogatása továbbá csökkentheti a jövedelmezőséget, és kiszorítja azon piaci szereplők beruházásait, amelyek egyébként hajlandóak lettek volna beruházni a célzott területre, vagy annak részeibe.
- (14) Végül, amennyiben az állami beavatkozás hatást gyakorol a más EGT-államokból érkező szolgáltatókra, úgy a kereskedelemre is kihat, mivel az elektronikus hírközlési szolgáltatások piaci (beleértve a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi szélessávú piacokat is) nyitottak a hálózatüzemeltetők és szolgáltatók közötti versenyre⁽¹⁶⁾.

2.2.1. A támogatás hiánya: a piaczgazdasági befektető elvének alkalmazása

- (15) Amennyiben az állam tőkerészesedéssel vagy a projekt végrehajtásáért felelős társaságnak adott tőkeinjekcióval támogatja a szélessáv kiépítését, akkor szükséges megvizsgálni, hogy ez a beruházás állami támogatását jelenti-e. Az egyenlő bánásmód elvéből következik, hogy normál piaci feltételeknek megfelelő körülmények között az állam által, közvetlenül vagy közvetetten, egy vállalkozás rendelkezésére bocsátott tőke nem minősülhet állami támogatásnak.
- (16) Amikor egy állami befektető által nyújtott tőkerészesedés vagy tőkeinjekció még hosszú távon sem kecsegtet megfelelő jövedelmezőséggel, akkor az ilyen beavatkozás az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének értelmében támogatásnak tekintendő, és a közös piaccal való összeegyeztethetőségét kizárólag az említett rendelkezésben meghatározott kritériumok alapján kell vizsgálni⁽¹⁷⁾.
- (17) Az amszterdami ügyben⁽¹⁸⁾ hozott határozatában a Bizottság megvizsgálta a piaczgazdasági befektető elvének a szélessáv terén történő alkalmazását. Amint e határozatban hangsúlyozták, az állami beruházás piaci elvekkel való összeegyeztethetőségét alaposan és átfogó módon igazolni kell vagy a magánbefektetők jelentős részvételével, vagy a befektetés megfelelő megtérülését bemutató jól kidolgozott üzleti terv meglétével. Amikor a projektben magánbefektetők bevonására is sor kerül, elengedhetetlen feltétel, hogy a beruházáshoz kapcsolódó kereskedelmi kockázatot ők is ugyanolyan feltételek mellett magukra vállalják, mint az állami befektető.

⁽¹²⁾ A „befektetők” kifejezés olyan vállalkozásokat vagy elektronikus hírközlő hálózatüzemeltetőket jelöl, amelyek szélessávú infrastruktúra kiépítésébe és telepítésébe fektetnek be.

⁽¹³⁾ A Bizottság eddig csak egyetlen esetben járult hozzá olyan intézkedéshez, amelynek nem volt része nyílt pályázati eljárás, hanem adóhitelrendszer bevonásával nyújtott támogatást a szélessáv elérhetőség Magyarország rosszul lefedett területeire történő kiterjesztéséhez, lásd az N 398/05. sz., magyarországi „Fejlesztési adókedvezmény szélessávú internetberuházásokhoz” ügyben hozott határozatot.

⁽¹⁴⁾ Lásd például a Bizottság által az N 570/07. sz., németországi „Broadband in rural areas of Baden-Württemberg” (Szélessáv Baden-Württemberg vidéki területein) ügyben hozott határozatot, az N 157/06. sz., egyesült királyságbeli „South Yorkshire Digital Region Broadband Project” (South Yorkshire-i digitális régió szélessávú projekt) ügyben hozott határozatot, az N 262/06. sz., olaszországi „Broadband for rural Tuscany” (Szélessáv a vidéki Toszkánában) ügyben hozott határozatot, az N 201/06. sz., görögországi „Broadband access development in underserved territories” (Szélessávú hozzáférés fejlesztése gyéren ellátott körzetekben) ügyben hozott határozatot, valamint az N 131/05. sz., egyesült királyságbeli „Fibre Speed Broadband Project Wales” (Walesi optikai kábel gyorsaságú internet projekt) ügyben hozott határozatot. Bár a lakossági felhasználók az említett intézkedések kedvezményezettjei is egyben, mégsem tartoznak az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatálya alá, mivel sem vállalkozásoknak, sem gazdasági szereplőknek nem minősülnek az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében.

⁽¹⁵⁾ Lásd a Bizottság által az N 266/08. sz., németországi „Broadband in rural areas of Bayern” (Szélessáv Bayern vidéki területein) ügyben hozott határozatot.

⁽¹⁶⁾ Lásd a Bizottság által az N 237/08. sz., németországi „Broadband support in Niedersachsen” (A szélessáv támogatása Niedersachsenban) ügyben hozott határozatot.

⁽¹⁷⁾ C-303/88. sz., Olaszország Kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1991, I-1433. o.) 20–22. pontja.

⁽¹⁸⁾ Lásd a Bizottság által a C 53/2006. sz., „Citynet Amsterdam – investment by the city of Amsterdam in a fibre-to-the-home (FTTH) network” (Citynet Amsterdam – Amszterdam város beruházása egy „optikai kapcsolat az otthonig” (FTTH) hálózatba) ügyben 2007. december 11-én hozott határozatot (HL L 247., 2008.9.16., 27. o.). Az említett ügy egy „optikai kapcsolat az otthonig” (FTTH) szélessávú hozzáférési hálózat kiépítéséről szólt, amely olyan 37 000 amszterdami háztartást kapcsol össze, amelyeket már számos egymással versengő szélessávú hálózat szolgált ki. Amszterdam városa két magánbefektetővel és öt lakásszövetkezettel együtt a hálózat passzív rétegébe történő beruházás mellett döntött. A passzív infrastruktúra egy önálló szervezet tulajdonában és irányítása alatt állt, amely részvényeinek tulajdonjoga a következőképpen oszlott meg: egy harmada Amszterdam város tulajdonában, másik harmada két magánbefektető (ING Real Estate és Reggefiber) tulajdonában, míg a fennmaradó harmad lakásszövetkezetek tulajdonában volt.

2.2.2. A támogatás hiánya: közszolgálati ellentételezés és az Altmark-kritériumok

- (18) Néhány esetben az EFTA-államok fontolóra vehetik, hogy a szélessávú hálózatok biztosítását az EGT-megállapodás 59. cikkének (2) bekezdése értelmében általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak tekintsék⁽¹⁹⁾.
- (19) A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásához biztosított állami támogatás kívül eshet az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének hatáskörén, feltéve, hogy teljesül az Altmark-kritériumok néven ismert négy fő feltétel⁽²⁰⁾. A négy feltétel a következő: a) az általános gazdasági érdekű szolgáltatás állami támogatási rendszerének kedvezményezettjét általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával és egyértelműen meghatározott kötelezettségek teljesítésével kell hivatalosan megbízni; b) a közszolgálati ellentételezés kiszámításához szükséges paramétereket előzetesen, tárgyilagos és átlátható módon kell megállapítani annak érdekében, hogy elkerüljék, hogy az olyan gazdasági előnyt tartalmazzon, amely alkalmas a kedvezményezett vállalkozás előnyben részesítésére a versenytársakkal szemben; c) a közszolgálati ellentételezés nem haladja meg az általános gazdasági érdekű szolgáltatás teljesítéséhez egészen vagy részben szükséges költségeket, figyelembe véve az érintett bevételeket és a kötelezettségek teljesítéséből származó ésszerű nyereséget is; valamint d) ha a kedvezményezett kiválasztása nem közbeszerzési eljárás keretében történik, a szükséges közszolgálati ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján kell megállapítani, amelyek az átlagos, jól vezetett vállalkozásnál e kötelezettségek teljesítésekor felmerülnének, figyelembe véve az érintett bevételeket és a kötelezettségek teljesítéséből származó ésszerű nyereséget.
- (20) Szélessávú alaphálózat rosszul lefedett területen történő kiépítéséhez (támogatott) közszolgáltatási koncessziót⁽²¹⁾ magánüzemeltetőknek odaítélni kívánó regionális hatóságok által hozott intézkedésekről szóló két határozatában⁽²²⁾ a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentett támogatási rendszerek megfeleltek az Altmark ítéletben megfogalmazott négy kritériumnak, ezért nem tartoznak az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá⁽²³⁾. A sikeres ajánlattevő kiválasztása mindkét esetben elsősorban a kért legalacsonyabb támogatási összeg alapján történt, és az adott közszolgálati ellentételezés összegét előre meghatározott és átlátható kritériumok alapján állapították meg. A Bizottság továbbá nem talált bizonyítékot a túlzott mértékű kompenzációra vagy annak veszélyére.
- (21) Ezzel szemben a Bizottság úgy határozott, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás fogalmának használata és azt követően az Altmark-üggyel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatra való támaszkodás nem elfogadható, amennyiben a szolgáltatónak se egyértelmű megbízatása nem volt, se köteles nem volt szélessávú hozzáférést és kapcsolatot biztosítani valamennyi polgár és vállalkozás számára a rosszul lefedett területeken, hanem elsősorban az üzleti ágazat kiszolgálására irányította tevékenységét⁽²⁴⁾.
- (22) Az ítélkezési gyakorlat szerint továbbá, habár az EFTA-államok széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak meghatározására, hogy mit tekintenek általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak, nyilvánvaló hiba esetén a Hatóság megkérdőjelezheti az ilyen szolgáltatások, illetve feladatok EFTA-államok általi meghatározását⁽²⁵⁾. Más szavakkal, bár az általános gazdasági érdekű szolgáltatás természetének és hatályának meghatározása az EFTA-államok illetékességi és mérlegelési jogkörébe tartozik, ez az illetékesség nem korlátlan, és nem gyakorolható önkényesen⁽²⁶⁾. Ahhoz, hogy egy tevékenység általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak minősüljön, más gazdasági

⁽¹⁹⁾ Az ítélkezési gyakorlat szerint az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásokat hatósági jogi aktus útján kell e feladattal megbízni. E tekintetben valamely vállalkozást koncessziós szerződés útján is meg lehet bízni általános gazdasági érdekű szolgáltatással; lásd a T-204/97. és T-270/97. sz., *EPAC Kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 2000, II-2267. o.) 126. pontját, valamint a T-17/02. sz., *Fred Olsen Kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2005, II-2031. o.) 186. és 188–189. pontját.

⁽²⁰⁾ Lásd a C-280/00. sz. *Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* ügyben hozott ítéletet (EBHT 2003, I-7747. o.). A továbbiakban: Altmark ítélet.

⁽²¹⁾ Bár e fejezet közszolgáltatási „koncessziót” említ, a közszolgáltatási feladat vagy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás odaítéléséhez választott szerződéses eszköz EFTA-államonként különböző lehet. Az eszköznek azonban legalább a kirótt közszolgáltatási kötelezettségek pontos jellegét, hatályát és időtartamát, valamint az érintett vállalkozások azonosságát és az általuk viselendő költségeket meg kell határozni.

⁽²²⁾ Lásd a Bizottság által az N 381/04. sz., franciaországi „Projet de réseau de télécommunications haut débit des Pyrénées-Atlantiques” ügyben hozott határozatot, valamint a Bizottság által az N 382/04. sz., franciaországi „Mise en place d'une infrastructure haut débit sur le territoire de la région Limousin” ügyben hozott határozatot (DORSAL).

⁽²³⁾ Különösen, mivel a tagállamok széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkeznek egy adott általános gazdasági érdekű szolgáltatás hatályának meghatározására, a Bizottság a fenti két határozatban elismerte, hogy amennyiben az általánosan elterjedt szélessávú infrastruktúra az összes többi hálózati szolgáltató számára igénybe vehető, és orvoslja a piaci működőképesség hiányát, valamint az érintett régiókban biztosítja valamennyi felhasználó számára az összekapcsolhatóságot, akkor az érintett tagállamok nem követtek el nyilvánvaló hibát azzal, hogy egy ilyen szolgáltatás biztosítását az általános gazdasági érdekű szolgáltatás fogalma alá tartozónak tekintették.

⁽²⁴⁾ Lásd a Bizottság által az N 284/05. sz., írországi „Regional Broadband Programme: Metropolitan Area Networks (»MANs«), phases II and III” (Regionális szélessávú program: nagyvárosi hálózatok, II. és III. szakasz) ügyben hozott határozatának (23) és (37)–(40) bekezdését. Az említett ügyben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a nagyvárosi hálózatok (MAN) számos írországi városban történő terjesztéséhez és működtetéséhez nyújtott támogatás nem minősült általános gazdasági érdekű szolgáltatás ellentételezésének azon az alapon, hogy a bejelentett intézkedés inkább a magán- és közszféra közötti partnerséghez hasonlított, mintsem egy általános gazdasági érdekű szolgáltatásra történő megbízáshoz, illetve annak végrehajtásához. Lásd még az N 890/06. sz., franciaországi „Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit” ügyben hozott határozatot. Ebben az esetben a Bizottság rámutatott, hogy a bejelentett intézkedés a lakossági szektor kizárásával Toulouse egyik városrészében ipari parkok és az állami szektorhoz tartozó szervezetek számára történő szélessávú kapcsolódási lehetőség biztosításához nyújtott támogatásra vonatkozott. A projekt továbbá a régióknak csak egy részét fedte le. Ennek megfelelően a Bizottság úgy találta, hogy ez nem minősül általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak, mivel a bejelentett intézkedés nem a polgárok érdekeit, hanem az üzleti szektor érdekeit szolgálta.

⁽²⁵⁾ Lásd a T-289/03. sz., *Bupa és többiek kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2008, II-741. o.) 165. pontját, valamint a T-106/95. sz., *FFSA és többiek kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 1997, II-229. o.) 99. pontját. Lásd még az *Európa területén nyújtott általános érdekű szolgáltatásokról szóló bizottsági közlemény* 14. bekezdését (HL C 17., 2001.1.19., 4. o.).

⁽²⁶⁾ Lásd a T-442/03. sz., *SIC kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2008, II-1161. o.) 195. pontját, a T-289/03. sz. *Bupa és többiek kontra Bizottság* ügyet, op. cit., 166. pont, valamint a T-17/02. sz. *Fred Olsen kontra Bizottság* ügyet, op. cit., 216. pont. Az *Európa területén nyújtott általános érdekű szolgáltatásokról szóló bizottsági közlemény* (22) bekezdése szerint „a tagállamok szabad mérlegelési jogköre [az általános gazdasági érdekű szolgáltatások meghatározására vonatkozóan] azt jelenti, hogy elsősorban a tagállamok felelősége meghatározni, hogy mit tekintenek [ilyen] szolgáltatásnak [...] a tevékenység meghatározott jellemzői alapján. E meghatározás csak »nyilvánvaló hiba« esetén vizsgálható felül”.

tevékenységekhez képest speciális jellemzőkkel kell rendelkeznie⁽²⁷⁾. E tekintetben a Hatóság úgy fogja megítélni, hogy azokon a területeken, ahol már végrehajtottak magánbefektetői beruházásokat a szélessávú hálózati infrastruktúra terén (vagy éppen a hálózati infrastruktúrák további bővítését végzik), és már megfelelő szélessávú lefedettséggel versenyképes szolgáltatásokat nyújtanak, egy ezzel párhuzamos, versenyképes és államilag finanszírozott szélessávú infrastruktúra kiépítése nem minősülhet általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak az EGT-megállapodás 59. cikkének (2) bekezdése értelmében⁽²⁸⁾. Amennyiben azonban bizonyítható, hogy a magánbefektetők esetleg nincsenek olyan helyzetben, hogy a közeljövőben⁽²⁹⁾ megfelelő szélessávú lefedettséget biztosítsanak valamennyi állampolgárnak vagy felhasználónak, összeköttetés nélkül hagyva így a lakosság egy jelentős részét, közszolgálati ellentételezés nyújtható az általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetésével megbízott vállalkozásnak, feltéve, hogy a (23)–(27) bekezdésben foglalt feltételek teljesülnek. Elsődleges pontként hangsúlyozni kell, hogy az e bekezdésekben rögzített megfontolások a szélessávú szektor sajátosságain alapulnak, és az e területen eddig gyűjtött bizottsági tapasztalatokat tükrözik. Ezért, bár az említett bekezdésekben rögzített feltételek nem kimerítő jellegűek, tájékoztatást nyújtanak a Hatóság által annak egyedi alapon történő értékelése során alkalmazott megközelítésről, hogy a szóban forgó tevékenységek általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak minősülnek-e, valamint hogy az e tekintetben közpénzekből nyújtott finanszírozás összhangban van-e az EGT-megállapodás állami támogatásokra vonatkozó szabályaival.

- (23) A szélessávú infrastruktúra széles körben történő fejlesztésének biztosítását célzó általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat hatályának meghatározása tekintetében az EFTA-államoknak ismertetniük kell az okokat, amelyek miatt úgy vélik, hogy a szóban forgó szolgáltatás (speciális jellege miatt) érdemes arra, hogy általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak minősítsék, és megkülönböztessék más gazdasági tevékenységektől⁽³⁰⁾. Az EFTA-államoknak emellett azt is biztosítaniuk kell, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat teljesítsen bizonyos, valamennyi általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladatra vonatkozó közös minimumfeltételeket, be kell továbbá bizonyítaniuk, hogy ezek a feltételek az adott konkrét esetben valóban teljesülnek.
- (24) E feltételek legalább a következőket tartalmazzák: a) azon jogi aktus megléte, amelyben a hatóság megbízza a szóban forgó üzemeltetőket egy általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladattal; valamint b) a feladat általános és kötelező jellege. Ezért annak értékelése során, hogy a szélessávú fejlesztésre irányuló általános gazdasági érdekű szolgáltatás fogalom meghatározása nem hordoz-e magában nyilvánvaló értelmezési hibát, az EFTA-államoknak biztosítaniuk kell, hogy a fejlesztendő szélessávú infrastruktúra univerzális elérhetőséget biztosítson egy adott terület valamennyi, lakossági és üzleti felhasználójának egyaránt. Ezenfelül az általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat kötelező jellegéből következik, hogy a kiépítendő hálózat üzemeltetője nem tagadhatja meg önkényesen és/vagy megkülönböztető módon az infrastruktúrához való hozzáférést (például mert üzletileg esetleg nem nyereséges a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása egy adott terület számára).
- (25) Tekintve az Európa Gazdasági Térségben az elektronikus kommunikációs ágazat liberalizációja óta elért versenyhelyzetet és különösen a kiskereskedelmi szélessávú piacon napjainkban jelen lévő versenyt, egy államilag finanszírozott, általános gazdasági érdekű szolgáltatás keretében felállított hálózatnak valamennyi érdekelt üzemeltető számára hozzáférhetőnek kell lennie. Ezzel összhangban ahhoz, hogy egy szélessávú hálózat kiépítését általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak ismerjenek el, annak passzív, semleges⁽³¹⁾ és nyílt hozzáféréstű infrastruktúrának kell alapulnia. Az ilyen hálózatnak minden lehetséges hálózati hozzáférési formát a hozzáférni kívánók rendelkezésére kell bocsátania, és kiskereskedelmi szinten lehetővé kell tennie a tényleges versenyt, versenyképes és megfizethető szolgáltatásokat biztosítva a végfelhasználók számára⁽³²⁾. Ezért az általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat csak univerzális hozzáférhetőséget biztosító szélessávú hálózat kiépítését és a kapcsolódó nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások nyújtását foglalhatja magában, nem terjedhet ki a kiskereskedelmi kommunikációs szolgáltatásokra⁽³³⁾. Amennyiben az általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat nyújtója vertikálisan integrált szélessáv-üzemeltető is egyben, az összeférhetetlenség, az indokolatlan megkülönböztetés és bármely más, rejtett közvetett előny elkerülése érdekében megfelelő biztosítékokat kell alkalmazni⁽³⁴⁾.

⁽²⁷⁾ Ez maga után vonja, hogy a hatóságok által követett általános érdekű célkitűzés a 61. cikk (3) bekezdésének c) pontjában előírtakkal összhangban nem lehet egyszerűen bizonyos gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlesztésére irányuló célkitűzés. Lásd a Bizottság által az N 381/04. sz. franciaországi „Projet de réseau de télécommunications haut débit des Pyrénées-Atlantiques” ügyben hozott határozat 53. pontját, valamint a Bizottság által az N 382/04. sz., franciaországi „Mise en place d’une infrastructure haut débit sur le territoire de la région Limousin” ügyben hozott határozatot (DORSAL).

⁽²⁸⁾ E tekintetben az általános gazdasági érdekű szolgáltatás szükségességének értékeléséhez figyelembe veendő hálózatoknak mindig összehasonlítható architektúrájúnak, nevezetesen szélessávú alap- vagy NGA-hálózatoknak kell lenniük.

⁽²⁹⁾ A „közeljövőben” kifejezés hároméves időszakként értendő. E tekintetben a magánbefektető tervezett beruházási erőfeszítéseinek biztosítaniuk kell, hogy a hároméves időszak alatt legalább jelentős előrelépés történjen a lefedettség tekintetében, majd ezt követően (az egyes területek és egyes projektek sajátosságaitól függően) ésszerű időn belül sor kerüljön a tervezett beruházás befejezésére.

⁽³⁰⁾ Ilyen okok hiányában még marginális formában sem volna lehetséges az EFTA-állam által mérlegelési jogkörében elkövetett nyilvánvaló hiba meglétére vonatkozó, az első Altmark-feltétel és az EGT-megállapodás 59. cikkének (2) bekezdésén alapuló bizottsági felülvizsgálat, T-289/03. sz., Bupa és többiek Kontra Bizottság ügyben hozott ítélet, op. cit., 172. pont.

⁽³¹⁾ A hálózatnak technológiai szempontból semlegesnek kell lennie, lehetővé téve a hozzáférni kívánóknak, hogy a végfelhasználóknak történő szolgáltatásnyújtáshoz bármely rendelkezésre álló technológiát felhasználjanak. Bár ez a követelmény csak korlátozottan alkalmazható egy ADSL-hálózati infrastruktúra kiépítése kapcsán, más lehet a helyzet az NGA üvegszál hálózatok esetében, ahol az üzemeltetők különböző üvegszál (pont-pont közötti vagy G-PON) technológiákat alkalmazhatnak a végfelhasználóknak történő szolgáltatásnyújtás során.

⁽³²⁾ Az ADSL-hálózatnak például bitfolyamot és teljes szétválasztást kell biztosítania, míg az NGA üvegszál hálózat esetében legalább a sötétszálakhoz, a bitfolyamhoz, valamint amennyiben FTTC-hálózat kerül kiépítésre, az alhurok-szétválasztáshoz kell hozzáférést biztosítani.

⁽³³⁾ E korlátozást az indokolja, hogy amennyiben kiépítésre került az univerzális kapcsolódást biztosító szélessávú hálózat, rendes esetben a piaci erők elegendőek ahhoz, hogy valamennyi felhasználó számára versenyképes áron nyújtsanak kommunikációs szolgáltatásokat.

⁽³⁴⁾ Ezek a biztosítékok magukban foglalhatják különösen a számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettséget, de tartalmazhatják egy, a vertikálisan integrált üzemeltetőtől szerkezetileg és jogilag is különálló szervezet létrehozását is. E szervezet kizárólagosan felel a ráruházott általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat teljesítéséért és az annak való megfelelésért.

- (26) Mivel az elektronikus kommunikáció piaca teljes egészében liberalizált, a szélessávú hálózat kiépítését célzó általános gazdasági érdekű szolgáltatás nem alapulhat az EGT-megállapodás 59. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kizárólagos vagy különleges jognak az általános gazdasági érdekű szolgáltatás üzemeltetőjének történő odaítélésén.
- (27) Annak érdekében, hogy megfeleljen az univerzális lefedettségre vonatkozó feladatának, előfordulhat, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás üzemeltetőjének nemcsak olyan területeken kell kiépítenie a hálózati infrastruktúrát, amelyek nem nyereségesek, hanem nyereséges, azaz olyan területeken is, ahol más üzemeltetők adott esetben már kiépítették saját hálózati infrastruktúrájukat, vagy a közeljövőben tervezik ezt megtenni. Ez esetben azonban – tekintettel a szélessávú ágazat sajátosságaira – a nyújtott közszolgálati ellentételezés csak az infrastruktúra nem nyereséges területeken történő kiépítésének költségeit fedezheti⁽³⁵⁾. Amennyiben a szélessávú hálózat kiépítését célzó általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat nem állami tulajdonú infrastruktúra kiépítésén alapul, megfelelő felülvizsgálati és visszakövetelési mechanizmusokat kell bevezetni annak elkerülése érdekében, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás üzemeltetője tisztességtelen előnyhöz jusson azáltal, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatási koncesszió végét követően megszerzi egy állami forrásból finanszírozott hálózat tulajdonjogát. Végül, az általános gazdasági érdekű szolgáltatás ellentételezését elvben nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes pályázati eljárás útján kell nyújtani, amely valamennyi pályázó üzemeltető számára előírja a nyereséges és nem nyereséges területek átlátható módon történő meghatározását, a várható bevételek megbecslését, valamint azt, hogy szigorúan csak az ennek megfelelően szükségesnek ítélt összegű ellentételezést igényeljek, elkerülve a túlkompenzálás kockázatát. Az ilyen feltételekkel megrendezett pályázati eljárás biztosítja a negyedik Altmark-kritérium teljesülését (lásd a (19) bekezdést).
- (28) Amennyiben nem teljesül a négy Altmark-kritérium, teljesülnek viszont az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének alkalmazására vonatkozó általános feltételek, a szélessávú infrastruktúra kiépítéséhez nyújtott közszolgálati ellentételezés állami támogatásnak minősül, és az EGT-megállapodás 49., 59. és 61. cikkének, valamint az EFTA-államok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének tárgyát képezi (a továbbiakban: a felügyeleti és bírósági megállapodás 3. jegyzőkönyve). Ebben az esetben az általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetésével megbízott egyes vállalkozásoknak (lásd a fenti (23)–(27) bekezdést) közszolgálati ellentételezés formájában nyújtott állami támogatás az EGT-megállapodás működtetésével összeegyeztethetőnek tekinthető, és mentesülhet a felügyeleti és bírósági megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (3) bekezdésében rögzített bejelentési kötelezettség alól, amennyiben teljesülnek az EGT-megállapodás XV. mellékletének 1h pontjában hivatkozott és az EGT-megállapodás 1. jegyzőkönyve által az EGT-megállapodáshoz igazított jogi aktusban (az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgálatatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2005. november 28-i 2005/842/EK bizottsági határozat)⁽³⁶⁾ előírt feltételek⁽³⁷⁾.

2.3. Az EGT-megállapodás működtetésével való összeegyeztethetőség értékelése az EGT-megállapodás 61. cikkének (3) bekezdése alapján

- (29) Ha a Bizottság úgy találta egy bejelentett intézkedés esetében, hogy az az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése értelmében támogatásnak minősült, akkor az összeegyeztethetőség értékelését eddig közvetlenül az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjára alapozták⁽³⁸⁾.
- (30) Az állami támogatású szélessávú projekt által lefedett terület lehet a 61. cikk (3) bekezdésének a) és c) pontja, valamint a Hatóság állami támogatásról szóló iránymutatásának a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó regionális támogatás című fejezete (a továbbiakban: a nemzeti regionális támogatásról szóló fejezet)⁽³⁹⁾ értelmében vett támogatott terület is. Ez esetben a szélessáv támogatása induló beruházáshoz nyújtott támogatásnak is minősülhet a nemzeti regionális támogatásról szóló fejezet értelmében. Azonban a Bizottság által eddig vizsgált esetek között több esetben előfordult, hogy a bejelentett intézkedések által célzott területek között akadtak olyanok is, amelyek nem voltak „támogatottak”, és ezért a Bizottság nem tudta a regionális támogatásokról szóló, megfelelő bizottsági iránymutatás alapján elvégezni az értékelést⁽⁴⁰⁾.
- (31) Ha egy intézkedés a nemzeti regionális támogatásról szóló fejezet hatálya alá tartozik, és egyetlen vállalkozásnak egyedi *ad hoc* támogatás folyósítását, vagy egyetlen tevékenységi területre korlátozott támogatás folyósítását

⁽³⁵⁾ Az EFTA-államok feladata, hogy – tekintetbe véve az egyes ügyek sajátosságait – meghatározzák a legmegfelelőbb módszert annak biztosítására, hogy a nyújtott közszolgálati ellentételezés kizárólag az általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat nem nyereséges területeken történő végrehajtásának költségeit fedezze. A nyújtott közszolgálati ellentételezés alapulhat például az infrastruktúra nyereséges területeken történő kereskedelmi célú hasznosításából származó bevételek, valamint a nem nyereséges területeken történő kereskedelmi célú hasznosításból származó bevételek összehasonlításán. Egy adott szélessávú infrastruktúra kiépítéséből származó minden többlet nyereség (vagyis minden, az iparági átlagot meghaladó tökemegterülés) átcsoportosítható az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nem nyereséges területeken történő finanszírozására, a fennmaradó összeg pedig a nyújtott pénzügyi közszolgálati ellentételezés tárgyát képezi.

⁽³⁶⁾ HL L 312., 2005.11.29., 67. o.

⁽³⁷⁾ Lásd még a Hatóság állami támogatásról szóló iránymutatásának a közszolgálatatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatás című fejezetét (HL L 109., 2007.4.26., 44. o.) és 20. sz. EGT-kiegészítés (2007.4.26., 1. o.), szintén hozzáférhető a Hatóság honlapján: http://www.efasurv.int/fieldsowork/fieldstateaid/state_aid_guidelines/partvi-stateaidintheformofpublicservicecompensation.pdf

⁽³⁸⁾ Emlékeztetni kell arra, hogy az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdése a) pontjának megfelelő, az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerint az EGT-megállapodás működtetésével összeegyeztethetőnek tekinthető „az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság”.

⁽³⁹⁾ HL L 54., 2008.2.28., 1. o. és 11. EGT-kiegészítés, 2008.2.28., 1. o.

⁽⁴⁰⁾ Iránymutatás a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról (HL C 54., 2006.3.4., 13. o.). Ezenkívül, bár a nyújtott támogatás néhány esetben a „támogatott területekre” korlátozódott, és a fent említett iránymutatás értelmében minősíthették volna induló beruházáshoz nyújtott támogatásnak is, a támogatási intenzitás gyakran meghaladhatja az e területeken nyújtott regionális támogatás megengedett legfelső határát.

irányozza elő, akkor az EFTA-állam feladata annak igazolása, hogy a nemzeti regionális támogatásról szóló fejezet feltételei teljesülnek. Ez magában foglalja elsősorban, hogy a kérdéses projekt hozzájárul egy koherens regionális fejlesztési stratégiához, és hogy – tekintettel a projekt természetére és méretére – nem eredményezi a verseny elfogadhatatlan mértékű torzulását.

2.3.1. *A mérlegelési teszt és annak szélessávú hálózatkiépítés támogatására való alkalmazása*

- (32) Annak vizsgálatakor, hogy egy támogatási intézkedés összeegyeztethetőnek tekinthető-e az EGT-megállapodás működésével, a Hatóság a támogatási intézkedésnek a közös érdekű cél elérésében játszott pozitív szerepét mérlegeli annak olyan esetleges negatív mellékhatásaival szemben, mint például a kereskedelem és a verseny torzulása.
- (33) E mérlegelési teszt alkalmazásakor a Hatóság a következő kérdéseket fogja megvizsgálni:
- a támogatási intézkedés célja pontosan megállapított közös érdekű célkitűzés-e, azaz a javasolt támogatás piaci hiányosság orvoslását vagy egyéb célkitűzést szolgál? ⁽⁴¹⁾
 - a támogatást megfelelően dolgozták ki ahhoz, hogy a közös érdekű célkitűzés megvalósítását szolgálja? Különösen:
 - az állami támogatás megfelelő szakpolitikai eszköz-e, vagy léteznek egyéb, ennél alkalmasabb eszközök?
 - a támogatás ösztönző hatású-e, azaz megváltoztatja-e a vállalkozások magatartását?
 - a támogatási intézkedés arányos-e, azaz ugyanaz a magatartás-változás elérhető-e kevesebb támogatással?
 - korlátozottak-e a verseny torzulásai és a kereskedelemre gyakorolt hatások oly módon, hogy a végső mérleg pozitív legyen?
- (34) A szélessáv terén végzett mérlegelési teszt egyes lépései a 2.3.2. és 2.3.3. szakaszban kerülnek részletes ismertetésre.

2.3.2. *Az intézkedés célja*

- (35) A bevezetésben leírtak alapján a széles körű és megfizethető szélessáv hozzáférésnek nagy jelentősége van, mivel e technológiák segítségével a gazdaság valamennyi ágazatában képes felgyorsítani a növekedést és innovációt, valamint hozzájárul a társadalmi és a területi kohézió erősítéséhez.
- (36) A szélessávú szolgáltatások gazdaságtana olyan, hogy az ilyen beruházásokat a piac nem fogja mindig jövedelmezőnek találni. A népsűrűség közgazdasági hatásaiból következően, a szélessávú hálózatokat általában jövedelmezőbb olyan helyen kiépíteni, ahol nagyobb és koncentráltabb a potenciális kereslet, azaz a sűrűn lakott területeken. A beruházás magas állandó költségei miatt, a lakosság sűrűségének csökkenésével az egységköltségek ugrásszerűen megemelkednek. Ennek eredményeképpen a népességnek csak egy része fedhető le nyereségesen szélessávú hálózattal. Hasonlóképpen, bizonyos területeken lehet, hogy csak egyetlen szolgáltatónak nyereséges hálózatot építeni, kettőnek vagy többnek már nem.
- (37) Az állami támogatás szerepe hasznos lehet azokon a területeken, ahol a piac által biztosított lefedettség nem elégséges, vagy a hozzáférési feltételek nem megfelelőek. Az állami támogatás a szélessávú ágazatban különösképpen a piaci működőképesség hiányát orvosolhatja, azaz azokat a helyzeteket, amikor az egyes piaci befektetők akkor sem fektetnek a beruházásba, ha az tágabb gazdasági szempontból hatékony lenne, pl. a továbbgyűrűző pozitív hatások miatt. Alternatív esetben a szélessávú ágazat állami támogatására tekinthetünk a méltányossági célkitűzések elérésének eszközeként, azaz mint a társadalom valamennyi szereplője számára fontos kommunikációs eszközhöz való hozzáférés, valamint a társadalomban való részvétel és a véleménynyilvánítás szabadsága javításának módjára, amely javítja a társadalmi és a területi kohéziót.
- (38) Hasznos már a kezdetektől alapvető különbséget tenni a megcélozható területek között a már rendelkezésre álló szélessávú kapcsolódási lehetőségek szintje alapján. A Bizottság mindvégig különbséget tett azon területek között, ahol nincs szélessávú infrastruktúra, illetve a közeljövőben nem is valószínű, hogy lesz (fehér területek), azon területek, ahol egy hálózatüzemeltető van jelen (szürke területek), valamint azon területek között, ahol már legalább kettő szélessávú szolgáltató van jelen (fekete területek) ⁽⁴²⁾.

⁽⁴¹⁾ Lásd például a Bizottság által az N 508/08. sz. egyesült királyságbeli „Provision of remote Broadband services in Northern Ireland” (Szélessávú szolgáltatások nyújtása távoli területeken Észak-Írországból) ügyben hozott határozatot, az N 201/06. sz. görögországi „Broadband access development in underserved areas” (Szélessávú hozzáférés fejlesztése gyéren ellátott körzetekben) ügyben hozott határozatot, valamint az N 118/06. sz. lettországi „Development of broadband communications networks in rural areas” (Szélessávú kommunikációs hálózatok fejlesztése vidéki területeken) ügyben hozott határozatot.

⁽⁴²⁾ Lásd például a Bizottság által az N 201/06. sz., görögországi „Broadband access development in underserved areas” (Szélessávú hozzáférés fejlesztése gyéren ellátott körzetekben) ügyben hozott határozatot.

2.3.2.1. Fehér területek: a területi kohézió elősegítése és gazdaságfejlesztési célkitűzések

- (39) A Hatóság úgy véli, hogy a szélessávú hálózat kiépítésének támogatása a vidéki és a rosszul lefedett fehér területeken elősegíti a területi társadalmi és gazdasági kohéziót, valamint a piac hiányosságaira irányul. Szélessávú hálózatokkal a lakosság csak egy része fedhető le nyereségesen, így a teljes lefedettség eléréséhez szükség van az állam támogatására.
- (40) A Hatóság elfogadja, hogy amennyiben az EFTA-államok pénzügyi támogatást nyújtanak a szélessávú szolgáltatások biztosításához azokon a területeken, ahol a szélessáv jelenleg még nem elérhető, és ahol ilyen infrastruktúra kiépítését magánbefektetők a közeljövőben nem is tervezik, valódi kohéziót és gazdaságfejlesztési célkitűzéseket kívánnak elérni, így beavatkozások valószínűleg összhangban van a közös érdekekkel⁽⁴³⁾. A „közeljövőben” kifejezés hároméves időszakként értendő. E tekintetben a magánbefektető beruházási erőfeszítéseinek biztosítaniuk kell, hogy a hároméves időszak alatt legalább jelentős előrelépés történjen a lefedettség tekintetében, majd ezt követően (az egyes területek és egyes projektek sajátosságaitól függően) ésszerű időn belül sor kerüljön a tervezett beruházás befejezésére. A hatóságok előírhatják üzleti terv és egy részletes kiépítési ütemterv benyújtását, valamint a megfelelő finanszírozás bizonyítékát, vagy bármely olyan bizonyíték benyújtását, amely alátámasztja a magánhálózat-üzemeltetők által tervezett beruházás hiteles és megvalósítható voltát.

2.3.2.2. Fekete területek: nincs szükség állami beavatkozásra

- (41) Amikor egy adott földrajzi övezetben legalább kettő szélessávú hálózati szolgáltató van jelen, és a szélessávú szolgáltatások biztosítása versenyfeltételek között zajlik (infrastruktúra-alapú verseny), akkor nem beszélhetünk a piac működésképtelenségéről. Ennek megfelelően, nagyon kevés lehetőség nyílik arra, hogy az állami beavatkozás további előnyöket eredményezzen. Sőt épp ellenkezőleg, elvileg egy újabb szélessávú hálózat kiépítésének finanszírozásához nyújtott állami támogatás elfogadhatatlan versenytorzuláshoz és a piaci befektetők kiszorításához vezetne. Következésképpen, ha a piac működésképtelensége nem bizonyított egyértelműen, akkor a Hatóság negatív megítélésben részesíti a további szélessávú infrastruktúra fekete zónában történő kiépítésére irányuló támogatási intézkedéseket⁽⁴⁴⁾.

2.3.2.3. Szürke területek: részletesebb értékelésre van szükség

- (42) Egy hálózatüzemeltető adott területen lévő megléte még nem jelenti, hogy nincsenek piaci hiányosságok vagy kohéziós problémák. A monopolhelyzet hatással lehet a szolgáltatás minőségére vagy az árára, amelyen a polgároknak kínálják. Másrészt, azokon a területeken, ahol csak egy szélessávú hálózatüzemeltető van jelen, a dolog természetéből adódóan egy alternatív hálózat kiépítéséhez nyújtott támogatás torzíthatja a piac dinamikáját. Ezért a szélessávú hálózatok szürke területeken történő kiépítéséhez nyújtott állami támogatás esetében részletesebb elemzésre és az EGT-megállapodás működésével való összeegyeztethetőség alapos vizsgálatára van szükség.
- (43) Bár lehet, hogy az állami beavatkozás által célzott területen jelen van ugyan egy hálózatüzemeltető, akadhatnak bizonyos felhasználócsoportok, amelyek még nincsenek megfelelően kiszolgálva akár abban az értelemben, hogy a felhasználók által igényelt szélessávú szolgáltatások a számukra még nem elérhetőek, vagy szabályozott nagykereskedelmi hozzáférési tarifák hiányában azok kiskereskedelmi ára – összehasonlítva az ország versenyképesebb területein vagy régiókban kínált ugyanazon szolgáltatásokkal – nem megfizethető⁽⁴⁵⁾. Ha emellett korlátozott kilátás van arra, hogy harmadik felek alternatív hálózatot építsenek ki, akkor egy alternatív hálózat támogatása megfelelő intézkedés lehet. Ezzel orvosolni lehet az infrastrukturális verseny hiányát, és így csökkenthető az inkumbens üzemeltető tényleges monopolhelyzetéből adódó problémák⁽⁴⁶⁾. Az ilyen körülmények között nyújtott támogatásnak azonban számos feltétele van, amelyeket az érintett EFTA-államnak teljesítenie kell.

⁽⁴³⁾ Lásd például a Bizottság által az N 118/06. sz., letterszáji „Development of broadband communication networks in rural areas” (Szélessávú kommunikációs hálózatok fejlesztése vidéki területeken) ügyben hozott határozatot.

⁽⁴⁴⁾ Lásd a Bizottság 2006. július 19-i határozatát a Hollandia által végrehajtani tervezett, Appingedam szélessávú infrastruktúráját érintő C 35/05. (ex N 59/05.) sz. állami támogatásról (HL L 86., 2007.3.27., 1. o.). Az ügy egy passzív hálózat (azaz csövek, üvegszálak) kiépítését érinti, amelynek a tulajdonosa a város lenne, míg az aktív réteget (azaz a hálózat irányítását és üzemeltetését) pályázat útján kívánják odaítélni a magánszektor egyik nagykereskedelmi üzemeltetőjének, amely nagykereskedelmi hozzáférést kínálna más szolgáltatók részére. Határozatában a Bizottság felhívta a figyelmet, hogy a hollandiai szélessávú piac egy olyan gyorsan fejlődő piac, ahol az elektronikus hírközlési szolgáltatók, beleértve a kábelszolgáltatókat és internetszolgáltatókat, már most, állami támogatás igénybevétele nélkül is nagyon nagy kapacitású szélessávú szolgáltatás bevezetésén dolgoznak. Az appingedami helyzet nem különbözik a hollandiai szélessávú piac többi részétől. Mind a vezetékes inkumbens szolgáltató, mind a kábelszolgáltató kínált már triple play (tripla ajánlat) szolgáltatáscsomagot (telefon, internet, digitális/analóg TV) Appingedamban, és mindkét üzemeltető rendelkezett a hálózataik sávszélesség-kapacitásának továbbfejlesztéséhez szükséges technikai feltételekkel.

⁽⁴⁵⁾ Emlékeztetni kívánunk arra, hogy a szélessávú hálózatokhoz való hozzáférés szabályozása (amint az a (4) bekezdésben is említésre került) jelenleg valamennyi EFTA-államban előzetes szabályozással történik.

⁽⁴⁶⁾ Az N 131/05. sz., egyesült királyságbeli „FibreSpeed Broadband Project Wales” (Walesi optikai kábel gyorsaságú internet projekt) ügyben hozott határozatában a Bizottságnak meg kellett vizsgálnia, hogy egy nyílt, szolgáltatósemleges, 14 ipari parkot összekapcsoló üvegszálak hálózat kiépítéséhez a walesi hatóságok által nyújtott pénzügyi támogatás összeegyeztethetőnek nyilvánítható-e abban az esetben is, ha az inkumbens hálózatüzemeltető szabályozott áras bérelt vonalakkal már kiszolgálta a célzott területeket. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy az inkumbens szolgáltató által kínált bérelt vonalak nagyon drágák, a kkv-k számára szinte már megfizethetetlenek voltak. A megcélzott ipari parkok az inkumbens telefonközpontoktól való távolságukból adódóan 2 Mbps-nál gyorsabb szimmetrikus ADSL-szolgáltatáshoz nem is juthattak hozzá. Ezenkívül az inkumbens szolgáltató nem tette hozzáférhetővé a csöveit és sötétszállait harmadik fél számára. Az inkumbens szolgáltató jelenléte a célzott területeken ezért nem tudta a kkv-k számára megfizethető áron biztosítani a nagy sebességű internetszolgáltatásokat. Arra kilátás sem volt, hogy a kérdéses ipari parkok számára nyújtandó nagy sebességű szolgáltatásokhoz harmadik felek alternatív infrastruktúrát építsenek. Lásd még a Bizottság által az N 890/06. sz., franciaországi „Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit” ügyben, valamint az N 284/05. sz., írországi „Regional Broadband Programme: Metropolitan Area Networks (MANs), phases II and III” (Regionális szélessávú program: nagyvárosi hálózatok, II. és III. szakasz) ügyben hozott határozatot.

(44) Ennek megfelelően a Hatóság az EGT-megállapodással összeegyeztethetőnek nyilváníthatja – bizonyos feltételek mellett – azokat az állami támogatási intézkedéseket, amelyek olyan területeket céloznak, ahol a szélessávú infrastruktúra-ellátás még tényleges monopóliumhelyzetben van, feltéve, hogy i. nem kínálnak a polgárok és üzleti felhasználók igényeit kielégítő megfizethető vagy megfelelő szolgáltatásokat; és hogy ii. ugyanazon célok eléréséhez nem állnak rendelkezésre a piacot kevésbé torzító intézkedések (beleértve az előzetes szabályozást is). A fentiek megállapításához a Hatóság különösen a következők teljesülését fogja vizsgálni:

- a) megfelelőek-e az általános piaci feltételek, tekintettel többek között a jelenlegi szélessáv-szolgáltatás árainak szintjére, a (lakossági és üzleti) végfelhasználók számára kínált szolgáltatások típusára és a kapcsolódó feltételekre;
- b) a nemzeti szabályozó hatóság előzetes szabályozásának hiányában kínálnak-e hatékony hálózati hozzáférést harmadik felek számára, vagy a hozzáférési feltételek ösztönzik-e a tényleges versenyt;
- c) akadályozzák-e az általános piacra lépést gátló korlátok más elektronikus hírközlési szolgáltatók esetleges piacra lépését; és
- d) képesek voltak-e az illetékes nemzeti szabályozó hatóság vagy versenyhatóság által a meglévő hálózati szolgáltatóra vonatkozóan hozott intézkedések vagy elrendelt korrekciós intézkedések megoldani az ilyen problémákat.

2.3.3. Az intézkedés kialakítása és a versenytorzulások korlátozásának szükségessége

(45) Ha a szélessávú lefedettséget nem lehet kielégítőnek tekinteni, szükségessé válhat az állami beavatkozás. Először is az vetődik fel, hogy az állami támogatás megfelelő szakpolitikai eszköz-e a probléma kezelésére, vagy léteznek-e egyéb, ennél alkalmasabb eszközök.

(46) Erre vonatkozóan a Hatóság megállapította, hogy míg az előzetes szabályozás sok esetben megkönnyíti a szélessávú kiépítést a városi és a sűrűbben lakott területeken, nem feltétlenül bizonyul elégséges eszköznek a szélessávú szolgáltatásnyújtás lehetővé tételéhez különösen a rosszul lefedett területeken, ahol a befektetések alacsony nyereséggel kecsegtetnek ⁽⁴⁷⁾.

(47) Hasonlóképpen a szélessáv érdekében a keresleti oldalon hozott intézkedések (mint például utalványok a végfelhasználók számára) ugyan pozitív módon járulhatnak hozzá a szélessáv elterjedéséhez, és más állami eszközök alternatívájaként vagy kiegészítéseként ösztönzendők, de nem tudják mindig megoldani a szélessávellátás hiányát ⁽⁴⁸⁾. Így az ilyen helyzetekben nem kerülhető el az állami támogatás annak érdekében, hogy megoldják a szélessávú kapcsolódási lehetőség hiányát.

(48) Az intézkedés ösztönző hatását illetően meg kell vizsgálni, hogy az érintett szélessávú hálózati beruházást nem hajtották volna-e végre ugyanilyen időkereteken belül állami támogatás nélkül is.

(49) A fehér vagy szürke területekre bejelentett intézkedések arányosságának értékelésekor a következő, a)–h) pont alatt szereplő feltételek bármelyikének hiánya esetén részletes vizsgálatra van szükség ⁽⁴⁹⁾, amely várhatóan a támogatásnak az EGT-megállapodás működésével való összeegyeztethetőségét illetően negatív következtetéshez fog vezetni:

- a) *Részletes feltérképező és lefedettség-elemzés:* Az EFTA-államoknak egyértelműen meg kell határozniuk, hogy a kérdéses támogatási intézkedés mely földrajzi területek lefedését biztosítja. Az adott terület versenyfeltételeinek és jellemző struktúráinak elemzése és a szóban forgó támogatás által érintett érdekelttel való konzultáció párhuzamos lefolytatásával az EFTA-államok a lehető legkisebbre csökkentik a már meglévő és a közeljövőben befektetni szándékozó szolgáltatókat érintően a versenyben bekövetkező torzulásokat, valamint lehetővé teszik, hogy e befektetők tervezni tudják tevékenységüket ⁽⁵⁰⁾. Ennek megfelelően a részletes feltérképezés és az alapos konzultáció nemcsak nagyfokú átláthatóságot biztosít, hanem a fehér, szürke és fekete területek meglétének meghatározásához is létfontosságú eszközként szolgál ⁽⁵¹⁾.

⁽⁴⁷⁾ Lásd például a Bizottság által az N 473/07. sz., olaszországi „Broadband connection for Alto Adige” (Szélessávú csatlakozás Alto Adige részére) ügyben hozott határozatot, az N 570/07. sz., németországi „Broadband in rural areas of Baden-Württemberg” (Szélessávú Baden-Württemberg vidéki területein) ügyben hozott határozatot, az N 131/05. sz., egyesült királyságbeli „FibreSpeed Broadband Project Wales” (Walesi optikai kábel gyorsaságú internet projekt) ügyben hozott határozatot, az N 284/05. sz., írországi „Regional Broadband Programme: Metropolitan Area Networks (»MANs«), phases II and III” (Regionális szélessávú program: nagyvárosi hálózatok, II. és III. szakasz) ügyben hozott határozatot, az N 118/06. sz., lettországi „Development of broadband communication networks in rural areas” (Szélessávú kommunikációs hálózatok fejlesztése vidéki területeken) ügyben, valamint az N 157/06. sz., egyesült királyságbeli „South Yorkshire Digital Region Broadband Project” (South Yorkshire-i digitális régió szélessávú projekt) ügyben hozott határozatot.

⁽⁴⁸⁾ Lásd például a Bizottság által az N 222/06. sz., olaszországi „Aid to bridge the digital divide in Sardinia” (Támogatás a digitális szakadék áthidalására Szardínián) ügyben hozott határozatot, az N 398/05. sz., magyarországi „Fejlesztési adókedvezmény szélessávú internetberuházásokhoz” ügyben hozott határozatot és az N 264/06. sz. olaszországi „Broadband for rural Tuscany” (Szélessáv a toszkán vidéknek) ügyben hozott határozatot.

⁽⁴⁹⁾ Általában a felügyeleti és bírósági megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (2) bekezdésében előírt eljárás keretei között.

⁽⁵⁰⁾ Abban az esetben, ha bizonyítható, hogy a meglévő üzemeltetők az előírt feltérképezéshez nem nyújtottak használható információt a hatóságoknak, a hatóságok kénytelenek a rendelkezésükre bocsátott információkra támaszkodni, bármilyenek is legyenek azok.

⁽⁵¹⁾ Lásd például a Bizottság által a 201/06. sz., görögországi „Broadband access development in underserved areas” (Szélessávú hozzáférés fejlesztése gyéren ellátott körzetekben) ügyben hozott határozatot, a 264/06. sz., olaszországi „Broadband for rural Tuscany” (Szélessáv a toszkán vidéknek) ügyben hozott határozatot, a 475/07. sz., írországi „National Broadband Scheme (»NBS«)” (Nemzeti szélessávú program) ügyben hozott határozatot és a 115/08. sz., németországi „Broadband in rural areas of Germany” (Szélessáv Németország vidéki területein) ügyben hozott határozatot.

- b) *Nyílt pályázati eljárás*: A nyílt pályázati megközelítés biztosítja az átláthatóságot a támogatott projekt megvalósítására pályázni kívánó valamennyi befektető számára. A nyílt pályázatoknak elengedhetetlen feltétele az egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmód valamennyi ajánlattevővel szemben. A nyílt pályázat olyan módszer, amely lehetővé teszi a szóban forgó állami támogatás által nyújtott esetleges előny minimalizálását, és ugyanakkor csökkenti az intézkedés szelektív jellegét, mivel a kiválasztott kedvezményezett személye előre nem ismert⁽⁵²⁾.
- c) *A gazdasági szempontból legkedvezőbb ajánlat*: A folyósítandó támogatás összegének csökkentése érdekében a pályázati eljárás keretében az azonos, vagy legalább hasonló minőségi feltételek mellett elvben a legkisebb támogatási igénnyel fellépő ajánlattevőnek több elsőbbségi pontot kell kapnia ajánlatának általános értékelésekor⁽⁵³⁾. Az EFTA-állam így a piacra háríthatja annak eldöntését, hogy valójában mekkora támogatásra van szükség, valamint ily módon csökkenteni tudja az információs aszimmetriát, amely legtöbbször a magánbefektetőknek kedvez.
- d) *Technológiai szemlegesség*: Mivel a szélessávú szolgáltatások szállítására számos – vezetékes (xDSL, kábel), vezeték nélküli (Wi-Fi, WiMAX), műholdas és mobiltechnológián alapuló – hálózati infrastruktúrán át van mód, az EFTA-államoknak nem szabad előnyben részesíteniük egy adott technológiát vagy hálózati platformot, hacsak objektív indoklással ezt alá nem tudják támasztani⁽⁵⁴⁾. Az ajánlattevőket fel kell jogosítani arra, hogy az előírt szélessávú szolgáltatásokhoz olyan technológiák felhasználását vagy összekapcsolását javasolhassák, amely a megítélésük szerint erre a legalkalmasabb.
- e) *A meglévő infrastruktúra felhasználása*: Ahol erre lehetőség nyílik, az EFTA-államoknak bátorítaniuk kell az ajánlattevőket arra, hogy az erőforrások felesleges és pazarló felhasználását kerülendő vegyék igénybe a már rendelkezésre álló infrastruktúrát. Annak érdekében, hogy megpróbálják korlátok közé szorítani a meglévő hálózat-üzemeltetőket érintő gazdasági hatásokat, az utóbbiak számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy infrastruktúrájukkal hozzájáruljanak egy bejelentett projekthez. Ugyanakkor e feltétel nem jelentheti a meglévő inkumbens szolgáltatók előnyben részesítését, különösen abban az esetben, amikor harmadik felek nem férhetnek hozzá ehhez az infrastruktúrához vagy az inkumbens szolgáltatókkal való versengéshez szükséges alapanyagokhoz. Hasonlóképpen lehet, hogy több infrastruktúra-alapú verseny lehetővé tételére van szükség a szürke területek esetében, ahol az inkumbens üzemeltetőtől való függőség bizonyítottan része a problémának.
- f) *Nagykereskedelmi hozzáférés*: Bármely új, szélessávú infrastruktúra kiépítését támogató állami intézkedésnek elengedhetetlen elemét képezi a támogatott szélessávú infrastruktúrához való tényleges nagykereskedelmi hozzáférés biztosítása harmadik felek számára. Különösen a nagykereskedelmi hozzáférés teszi lehetővé harmadik fél üzemeltetők számára, hogy felvegyék a kiválasztott ajánlattevővel a versenyt (amennyiben az utóbbi is jelen van a kiskereskedelmi ágazatban), erősítve ezzel a választékot és a versenyt az intézkedés által érintett területeken, ugyanakkor elkerülve közben a regionális szolgáltatási monopóliumok kialakulását. A támogatott infrastruktúrához való tényleges nagykereskedelmi hozzáférést legalább hétéves időszakra kell felajánlani. E feltétel a 2002/21/EK irányelv (keretirányelv) 7. cikke értelmében nem függ semmiféle előzetes piacelemzéstől⁽⁵⁵⁾. Amennyiben azonban a hétéves időszak végén az infrastruktúra üzemeltetőjét a nemzeti szabályozó hatóság az alkalmazandó keretszabályozás értelmében az adott érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkezőnek minősíti⁽⁵⁶⁾, a hozzáférési kötelezettséget ennek megfelelően kell meghosszabbítani.
- g) *Összehasonlító árképzési gyakorlat*: Annak érdekében, hogy a tényleges nagykereskedelmi hozzáférés biztosítható legyen, és a verseny esetleges torzulását a lehető legkisebbre csökkentésük, döntő jelentőségű a magas nagykereskedelmi áraknak, vagy – épp ellenkezőleg – a kiválasztott ajánlattevő által alkalmazott felfaló árazásnak, illetve árpresnek az elkerülése. A nagykereskedelmi hozzáférés árainak vagy az ország, illetve az EGT más összehasonlítható, versenyképesebb területein érvényesülő, közzétett (szabályozott) nagykereskedelmi árak átlagán, vagy ilyen közzétett árak hiányában a nemzeti szabályozó hatóság által az érintett piacok és szolgáltatások vonatkozásában már meghatározott, illetve elfogadott árakon kell alapulnia. Így ahol már létezik előzetes szabályozás (azaz a szürke területeken), a támogatott infrastruktúrához való hozzáférés nagykereskedelmi árai nem lehetnek alacsonyabbak, mint a nemzeti szabályozó hatóság által ugyanezen területre meghatározott hozzáférési árak. Az összehasonlító árképzés fontos biztosíték, hiszen az EFTA-államok számára lehetővé teszi, hogy ne kelljen előzetesen részletes kiskereskedelmi és nagykereskedelmi hozzáférési árakat meghatározniuk, valamint biztosítja, hogy a kapott támogatást a többi versenyképes szélessávú piacon uralkodó piaci feltételek létrehozására használják fel. Az összehasonlító elemzés kritériumait egyértelműen jelezni kell a tenderdokumentációban.

⁽⁵²⁾ Lásd például a Bizottság által az N 508/08. sz., egyesült királyságbeli „Provision of Remote Broadband Services in Northern Ireland” (Szélessávú szolgáltatások nyújtása távoli területeken Észak-Írországbán) ügyben hozott határozatot, az N 475/07. sz., írországi „National Broadband Scheme (NBS)” (Nemzeti szélessávú program) ügyben hozott határozatot és a 157/06. sz., egyesült királyságbeli „South Yorkshire Digital region Broadband Project” (South Yorkshire-i digitális régió szélessávú projekt) ügyben hozott határozatot.

⁽⁵³⁾ A gazdasági szempontból legkedvezőbb ajánlat meghatározása céljából az ajánlatkérő előre megszabja az egyes kiválasztott (minőségi) kritériumokhoz rendelt súlyokat.

⁽⁵⁴⁾ A Bizottság eddig csak egyetlen esetben fogadta el különleges technológiai megoldás indokolt alkalmazását: lásd az N 222/06. sz., olaszországi „Aid to bridge the digital divide in Sardinia” (Támogatás a digitális szakadék áthidalására Szardíniában) ügyben hozott bizottsági határozatot. Ebben az ügyben a Bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az adott speciális körülmények között, nevezetesen a 45. bekezdésben foglaltak szerint „a régió topográfiája, a kábelhálózat hiánya és annak szükségessége miatt, hogy a támogatásból származó előnyöket maximalizálják, az ADSL-technológia használata túnt megfelelőnek a projekt céljai megvalósításához”.

⁽⁵⁵⁾ Továbbá amikor az EFTA-államok olyan irányítási modellt választanak, ahol a támogatásban részesülő szélessávú infrastruktúra csak nagykereskedelmi szolgáltatásokat kínál harmadik felek számára, és kiskereskedelmi szolgáltatásokat nem, ez a verseny torzulását tovább csökkenti, mivel az ilyen irányítási modell segít elkerülni az esetleg megjelenő felfaló árazás komplex problémákról és a hozzáférés biztosításakor előforduló hátrányos megkülönböztetés rejtejt formáit.

⁽⁵⁶⁾ E tekintetben a nemzeti szabályozó hatóságnak figyelembe kell vennie azon sajátos feltételek esetleges további fennállását, amelyek első körben indokolták a támogatás nyújtását a szóban forgó infrastruktúra üzemeltetőjének.

h) *Visszakövetelési mechanizmus a túlzott mértékű kompenzáció elkerülésére*: Hogy biztosítsák a kiválasztott ajánlattevő túlzott mértékű kompenzációjának elkerülését arra az esetre, ha a célzott területen a kereslet meghaladja az előzetes várakozásokat, az EFTA-államoknak a sikeres ajánlattevővel megkötendő szerződésbe bele kell foglalniuk egy fizetés-visszairányítási eljárást⁽⁵⁷⁾. Egy ilyen eljárás utólag és visszamenőleg a minimumra csökkentheti a kezdetben szükségesnek vélt támogatás összegét.

3. ÁLLAMI TÁMOGATÁS AZ ÚJ GENERÁCIÓS HOZZÁFÉRÉSI HÁLÓZATOK (NGA) SZÁMÁRA

3.1. Az NGA-hálózatok gyors kiépítésének támogatása

- (50) Számos EGT-állam egyre inkább olyan szélessávú hálózatok támogatására fordítja a figyelmét, amelyek nagy sebességgel képesek szolgáltatásokat közvetíteni, és fejlett digitális szolgáltatások sokaságát támogatják. Ezen NGA-hálózatok elsősorban üvegszál alapú vagy korszerű továbbfejlesztett kábel hálózatok, amelyek a meglévő rézhuzalos szélessávú hálózatokat, illetve a jelenlegi kábelhálózatokat hivatottak teljes mértékben vagy nagy részben helyettesíteni.
- (51) Az NGA-hálózatok olyan vezeték nélküli hozzáférési hálózatok, amelyek részben vagy egészében optikai elemekből állnak, és amelyek fejlettebb tulajdonságokkal (mint például nagyobb áteresztőképességgel) rendelkező szélessávú szolgáltatásokat képesek nyújtani, mint amelyek a meglévő rézhálózatokon keresztül biztosíthatók⁽⁵⁸⁾.
- (52) Az NGA-hálózatok a jövőben lényegében rendelkezni fognak a szükséges sebességgel és kapacitással ahhoz, hogy magas felbontású tartalmakat továbbítsanak, hogy nagy sávszélesség igényű lekérhető alkalmazásokat támogassanak, valamint hogy piacra dobjanak megfizethető szimmetrikus szélessávú szolgáltatásokat, amelyek manapság csak a nagy vállalkozások számára általánosan elérhetők. Összességében az NGA-rendszerekben rejlik a lehetőség, hogy megkönnyítsék a szélessávú technológia és szélessávú szolgáltatások minden területének javítását.
- (53) A Bizottság már foglalkozott néhány üvegszál hálózat kiépítéséhez nyújtott állami támogatásról szóló bejelentéssel. Ezek az esetek vagy egy regionális NGA „mag” hálózat kiépítésével⁽⁵⁹⁾, vagy csupán egy korlátozott számú üzleti felhasználó számára történő üvegszál kapcsolat biztosításával⁽⁶⁰⁾ függték össze.
- (54) Éppúgy, mint a szélessávú alaphálózat úgynevezett „első generációs” kiépítésével kapcsolatban, az állami, városi és regionális hatóságok az üvegszál hálózatok gyors kiépítéséhez nyújtott támogatásukat is a piac működésképtelenségével vagy kohéziós célkitűzéssel indokolhatják. Ha a Bizottság döntéshozatali gyakorlatában a szélessávú alapinfrastruktúra kiépítéséhez nyújtott állami beavatkozást bemutató példák elsősorban a vidéki közösségekre/területekre (alacsony népsűrűség, magas beruházási kiadás), vagy a gazdaságilag elmaradott (alacsony fizetőképés kereslet a szolgáltatásokra) területekre irányultak, akkor az NGA-hálózat modelljének gazdasági jellemzői nemcsak a gyéren lakott területeken, hanem bizonyos városi övezetekben is visszavetik az NGA-hálózatok kiépítését. Az NGA-hálózatok gyors és széles körű kiépítését úgy tűnik, hogy elsősorban a költségek befolyásolják, a népsűrűség kevésbé⁽⁶¹⁾.
- (55) Ezért a hatóságok számára indokolt lehet a közvetlen beavatkozás annak érdekében, hogy a hálózatüzemeltetők által veszélyesnek ítélt területek mégis élvezhessék az NGA-hálózatok által a gazdaságra gyakorolt jelentős továbbgyűrűző hatásokat, és ne okozzon nekik kárt egy új, digitális „NGA-szakadék”. Az EFTA-államok ezért elő kívánhatják mozdítani az NGA-hálózati fejlesztéseket olyan területeken, ahol több évbe telne, amíg a meglévő szélessávú hálózatüzemeltetők befektetnének egy ilyen hálózatba, merthogy pénzügyileg számukra ez nem annyira vonzó, mint egyes jelentősebb városi körzetek. Bizonyos esetekben az EFTA-államok dönthetnek úgy, hogy maguk fektetnek be, vagy pénzügyi támogatást nyújtanak magánüzemeltetőknek annak érdekében, hogy NGA-hálózati összeköttetéshez jussanak, vagy a vártnál korábban kapcsolják be őket a rendszerbe, és ezáltal biztosítsák a foglalkoztatási és egyéb gazdasági lehetőségek minél előbb történő kihasználását.
- (56) Az NGA-hálózatkiépítés biztosítására vagy felgyorsítására irányuló valamennyi állami beavatkozásnak az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal összeegyeztethetőnek kell lennie.

⁽⁵⁷⁾ A bejelentést végző EFTA-állam által megfelelőképpen igazolt kivételes körülmények között, az ilyen rendszerek nagyon alacsony támogatási összegekre vagy egyszerű beszerzési alapelveken alapuló, korlátozott hatályú, egyszeri projektekre való felállítására aránytalanul nagy terhet róna a támogatást nyújtó hatóságokra, ezért a Hatóság ezt nem írja elő.

⁽⁵⁸⁾ A technológia és a piac fejlődésének ebben a szakaszában sem a műholdas, sem a mobil technológiák nem képesek nagyon gyors szimmetrikus szélessávú szolgáltatásokat nyújtani, bár a jövőben változhat a helyzet, különösen a mobil szolgáltatások tekintetében (a mobil rádiótávközlés területén a következő jelentős előrelépést képviselő LTE-szabvány elméletileg, amennyiben és amikor elfogadják, elérheti a 100 Mbps adatletöltési és az 50 Mbps adatfeltöltési csúcsebbséget).

⁽⁵⁹⁾ Lásd a Bizottság által az N 157/06. sz., egyesült királyságbeli „South Yorkshire Digital region Broadband Project” (South Yorkshire-i digitális régió szélessávú projekt) ügyben, valamint az N 284/05. sz., írországi „Regional Broadband Programme: Metropolitan Area Networks (MANs), phases II and III” (Regionális szélessávú program: nagyvárosi hálózatok, II. és III. szakasz) ügyben hozott határozatot.

⁽⁶⁰⁾ Eddig mindössze két esetben (Appingedam és Amszterdam) nyújtottak állami támogatást olyan új generációs „hozzáférési” hálózat kiépítéséhez, amely a piac lakossági szegmense számára teszi lehetővé az üvegszál összekapcsolódást.

⁽⁶¹⁾ A szélessávú hálózatok üzemeltetői azzal érvelnek, hogy az üvegszál hálózat kiépítése még mindig nagyon költséges és kockázatos befektetés, a sűrűn lakott/ipari területektől eltekintve, ahol az üzemeltetőknek már jelentős szélessávú vásárlói bázisuk van, amely áttérne a nagyobb sebességre. Bizonyos esetekben az NGA-k és üvegszál hálózatok kiépítési költsége túl magas a várható bevételekhez képest, így vagy nincs, vagy csak kevés szolgáltató akad a magánszektorban, aki be akar lépni a piacra.

3.2. Az állami beavatkozások típusai

- (57) Az EFTA-államok különböző fokú piaci beavatkozások közül választhatnak az NGA-hálózatok kiépítésének előmozdítása vagy felgyorsítása érdekében. E tekintetben a 2.2.1. és a 2.2.2. szakaszban (a piacgazdasági befektető elvének alkalmazása, közszolgálati ellentételezés és az Altmark-kritériumok) vázolt szempontokat kell értelemszerűen (*mutatis mutandis*) alkalmazni az NGA-hálózatkiépítés területén végzett állami beavatkozások során. A kiválasztott beavatkozás természetétől és hatásaitól függően más és más elemzési megközelítés lehet indokolt az állami támogatásra vonatkozó szabályok alapján.
- (58) Azokon a területeken, ahol magánbefektetőkkel kívánják a jövőben kiépíteni az NGA-hálózatokat, az EFTA-államok dönthetnek a befektetési ciklust felgyorsító intézkedéscsomag elfogadása mellett, arra ösztönözve ezzel a befektetőket, hogy befektetési terveiket hozzák előbbre. Ezen intézkedéseknek az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében nem kell feltétlenül állami támogatást tartalmazniuk. Mivel az üvegszál hálózatkiépítés költségének nagy részét az építési munkálatok (például ásás, kábelfektetés, házon belüli kábelezés) teszik ki, az EFTA-államok az elektronikus hírközlés EGT-n belüli keretszabályozásának megfelelően határozhatnak például úgy, hogy megkönnyítik a szolgalmi jog megszerzése érdekében folytatott eljárást, és előírják, hogy a hálózatüzemeltetők hangolják össze a közüzemi munkálataikat, és/vagy osszák meg infrastruktúrájuk egy részét⁽⁶²⁾. Ugyanezen az alapon az EFTA-államok dönthetnek úgy, hogy minden új építkezéshez (beleértve az új ivóvíz-, energia-, közlekedési és szennyvízhálózatokat) és/vagy épülethez ki kell alakítani az üvegszál összeköttetést.
- (59) Hasonlóképpen a hatóságok dönthetnek úgy, hogy vállalják az építési munkák egy részét (mint pl. közterület felásása, vezetékcsatornák építése) annak érdekében, hogy lehetővé tegyék és felgyorsítsák az érintett üzemeltetők által a saját hálózati elemeik kiépítését. Az ilyen közüzemi munkálatok azonban nem végezhetők szelektív módon „konkrét ipar vagy ágazat” számára, hanem elvben minden lehetséges felhasználó számára elérhetővé kell tenni, és nem csak az elektronikus hírközlési üzemeltetők részére (azaz az áram-, gáz- és vízközművek stb. részére is). Amennyiben az ilyen állami beavatkozások a közmű-üzemeltetők infrastruktúrájának saját maguk általi kiépítéséhez szükséges előfeltételek megteremtését szolgálják anélkül, hogy egy adott ágazatot vagy vállalkozást pozitív megkülönböztetésben részesítenének (pl. különösen ez utóbbi beruházási kiadásának csökkentésével), akkor nem tartoznak az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének hatálya alá.
- (60) Hasonló intézkedéseket fogadhatnak el a nemzeti szabályozó hatóságok a közművek vagy a meglévő hálózatüzemeltetők tulajdonában levő oszlopokhoz és vezetékcsatornákhöz való egyenlő és megkülönböztetésmentes hozzáférés biztosítása érdekében.
- (61) Ahogy azt a Bizottság döntéshozatali gyakorlata a szélessávú alaphálózat terén mutatja, az állami támogatást a legtöbb esetben a helyi, illetve regionális hatóságok ítélik oda vagy azzal a céllal, hogy orvosolják a szélessávú kapcsolódási lehetőség régióbeli hiányát, vagy hogy a meglévő szélessávú lefedettség és hálózati kapcsolat további javításával növeljék a régió versenyképességét. E két cél elérése érdekében a hatóságok eddig vagy pályázatot írtak ki az építési munkákra és a köztulajdonban levő szélessávú infrastruktúra kezelésére, vagy pénzügyileg támogatták a magántulajdonban levő szélessávú hálózat építését⁽⁶³⁾.
- (62) Ha az állami beavatkozások az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerint állami támogatásnak minősülnek, akkor azokat be kell jelenteni a Hatóságnak, amely a 3.3. és 3.4. szakaszban meghatározott alapelvekkel összhangban megvizsgálja a közös piaccal való összeegyeztethetőségüket⁽⁶⁴⁾.

3.3. A fehér, szürke és fekete területek közötti különbségtétel az NGA-hálózatok esetében

- (63) A (38) bekezdésben említettek szerint a hagyományos szélessáv fejlesztéséhez nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségét a fehér, szürke és fekete területek közötti különbségtételre való hivatkozással vizsgálják meg. A Hatóság úgy véli, hogy e különbségtétel lényeges annak vizsgálatokor is, hogy az NGA-hálózatokhoz nyújtott állami támogatás az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető-e, ez azonban az NGA-hálózatok sajátosságainak figyelembevételkor pontosabb meghatározásokat igényel.

⁽⁶²⁾ Az ilyen támogatásokkal nem kifejezetten az elektronikus hírközlő hálózatok üzemeltetőit kell megcélózni, hanem az érintett ágazatok valamennyi üzemeltetője számára alkalmazni kell megkülönböztetés nélkül (beleértve a közművek üzemeltetőit, mint pl. a gáz-, áram- és/vagy vízszolgáltatásban működő vállalkozásokat). Azok a támogatások, amelyek csak az elektronikus hírközlő hálózatok üzemeltetői számára elérhetők, ágazati támogatásnak minősülhetnek, és így az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének tilalma alá tartoznak.

⁽⁶³⁾ Lásd például a Bizottság által az N 157/06. sz., egyesült királyságbeli „South Yorkshire Digital Region Broadband Project” (South Yorkshire-i digitális régió szélessávú projekt) ügyben, az N 201/06. sz., görögországi „Broadband access development in underserved territories” (Szélessávú hozzáférés fejlesztése gyéren ellátott körzetekben) ügyben, valamint az N 131/05. sz., egyesült királyságbeli „FibreSpeed Broadband Project Wales” (Walesi optikai kábel gyorsaságú internet projekt) ügyben, az N 284/05. sz., írországi „Regional Broadband Programme: Metropolitan Area Networks (»MANs«), phases II and III” (Regionális szélessávú program: nagyvárosi hálózatok, II. és III. szakasz) ügyben hozott határozatokat, az N 381/04. sz., franciaországi „Projet de réseau de télécommunications haut débit des Pyrénées-Atlantiques” ügyben hozott határozatot, az N 382/05. sz., franciaországi „Mise en place d'une infrastructure haut débit sur le territoire de la région Limousin (DORSAL)” ügyben hozott határozatot, az N 57/05. sz., egyesült királyságbeli „Regional Innovative Broadband Support in Wales” (Regionális innovatív támogatások a szélessávú internet számára Walesben) ügyben és az N 14/08. sz., egyesült királyságbeli „Broadband in Scotland – Extending Broadband Reach” (Szélessáv Skóciában – a szélessáv elérhetőségének kiterjesztése) ügyben hozott határozatot.

⁽⁶⁴⁾ Ez nem sérti a nemzeti regionális támogatásról szóló fejezetnek a (31) bekezdésben említettek szerinti esetleges alkalmazását.

- (64) Erre vonatkozóan szem előtt kell tartani, hogy hosszú távon az NGA-hálózatok várhatóan ki fogják szorítani a meglévő szélessávú hálózatokat. Amennyiben az NGA-hálózatok eltérő hálózati architektúra kiépítését igénylik, amely a mainál jelentősen jobb minőségű szélessávú szolgáltatásokat kínál, valamint olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyeket a mai szélessávú hálózatokkal nem lehetne biztosítani, akkor a jövőben előreláthatólag markáns különbségek fognak kialakulni az NGA-hálózatokkal lefedett és az azokkal le nem fedett területek között ⁽⁶⁵⁾.
- (65) Jelenleg néhány fejlett szélessávú alaphálózat (például az ADSL 2+ ⁽⁶⁶⁾) is képes bizonyos pontig egyes szélessávú szolgáltatástípusok támogatására, amelyeket a közeljövőben feltehetően az NGA-hálózatokon keresztül kínálnak majd (ilyen például az alap *triple play* (tripla ajánlat) szolgáltatáscsomag). Az előzetes rendeletek sérelme nélkül azonban meg kell jegyezni, hogy olyan új termékek és szolgáltatások jelenhetnek meg, amelyek sem a keresleti, sem a kínálati oldal szempontjából nem helyettesíthetők, és a szélessávú alap-infrastruktúra felső fizikai határát meghaladó szélessávú sebességet fognak igényelni.
- (66) Ennek megfelelően, az NGA-hálózatok számára nyújtott állami támogatás értékelésénél „*fehér NGA*” területnek minősül az a terület, ahol ilyen hálózatok jelenleg még nincsenek, és ahol a közeljövőben előreláthatólag magánbefektetők által nem épülnek, és nem kerülnek teljesen üzemképes állapotba ⁽⁶⁷⁾. E tekintetben a „*közeljövőben*” kifejezés hároméves időszaknak felel meg ⁽⁶⁸⁾. A hatóságok bizonyos feltételek mellett jogosultak beavatkozni a társadalmi kohézióval összefüggő kérdések, a regionális fejlesztés vagy a piaci hiányosságok kezelése érdekében, amennyiben a magánbefektetőknek igazolhatóan nem áll szándékukban NGA-hálózatokat kiépíteni az elkövetkező három évben. A magánbefektető által tervezett beruházási erőfeszítéseknek biztosítaniuk kell, hogy a hároméves időszak alatt legalább jelentős előrelépés történjék a lefedettség tekintetében, majd ezt követően (az egyes területek és egyes projektek sajátosságaitól függően) ésszerű időn belül sor kerüljön a tervezett beruházás befejezésére. Hosszabb időtartam vizsgálata erre nem alkalmas, mivel az már sérthetné a rosszul lefedett régiók érdekeit azokkal az országrészekkel szemben, amelyek megfelelően ellátottak ilyen fejlett szélessávú hálózatokkal. A hatóságok előírhatják üzleti terv és részletes kiépítési ütemterv benyújtását, valamint a megfelelő finanszírozás bizonyítékát, vagy bármely olyan bizonyíték benyújtását, amely alátámasztja a magán-hálózatüzemeltetők által tervezett beruházás hiteles és megvalósítható voltát.
- (67) Ugyanezen az alapon az a terület minősül „*szürke NGA*” területnek, ahol csak egy NGA-hálózat működik, vagy épül a következő három évben, és egy üzemeltető sem tervezi további NGA-hálózat kiépítését az elkövetkező három évben ⁽⁶⁹⁾. Annak vizsgálatakor, hogy más hálózatüzemeltetők ki tudnak-e építeni további NGA-hálózatokat az adott területen, figyelembe kell venni a már meglévő szabályozó és jogi intézkedéseket, amelyek csökkenthetők az ilyen hálózatkiépítések akadályozó tényezőket (vezetékekhez való hozzáférés, infrastruktúra igénybevétele stb.).
- (68) Ha az adott területen egynél több NGA-hálózat van jelen, vagy épül a következő három évben, akkor az elvben „*fekete NGA*” területnek minősül ⁽⁷⁰⁾.

3.4. Az összeegyeztethetőség értékelése

- (69) A (64) és (65) bekezdésben említetteknek megfelelően, bár az NGA-hálózatok minőségi szempontból sokkal fejlettebbek, mint a meglévő hagyományos rézhuzalos szélessávú hálózatok, egy NGA-hálózat kiépítéséhez nyújtott állami támogatásnak az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal való összeegyeztethetőségének értékelése során a Hatóság azt is megvizsgálja, hogy egy ilyen támogatás milyen hatást gyakorol a meglévő szélessávú hálózatokra, mivel úgy tűnik, jelenleg bizonyos mértékű helyettesíthetőség áll fenn a szélessávú és az NGA-hálózatok által egyaránt kínált szélessávú szolgáltatások között. Az NGA-hálózat kiépítéséhez nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségének értékelése során a Hatóság ezenfelül a mérlegelési tesztet is alkalmazza (lásd a (33) bekezdést). A bejelentett intézkedés arányosságának vizsgálatakor a Hatóság elsősorban azt veszi szemügyre, hogy a (49) bekezdésben meghatározott feltételek (részletes feltérképezés és lefedettségvizsgálás, nyílt pályázati eljárás, a gazdasági

⁽⁶⁵⁾ Ha jelenleg egy csak keskenysávú (tárcsázó) internettel rendelkező terület és egy szélessávú hozzáféréssel rendelkező terület közötti különbség azt jelenti, hogy az előbbi fehér területnek minősül, akkor hasonlóképpen az olyan terület, ahol hiányzik az új generációs szélessávú infrastruktúra, egy szélessávú alap-infrastruktúra azonban rendelkezésre áll, szintén fehér területnek tekintendő.

⁽⁶⁶⁾ Az ADSL 2+ megnöveli az alap ADSL-hálózat kapacitását maximum 24 Mbps sávszélességre.

⁽⁶⁷⁾ A fehér NGA-terület jelölhet olyan területet, ahol nincs kiépítve szélessávú alap-infrastruktúra (hagyományos fehér terület), valamint jelölhet egyrészt olyan területet, ahol csak egyetlen szélessávú alapszolgáltató (azaz a hagyományos szürke terület), illetve több szélessávú alapszolgáltató van jelen (azaz a hagyományos fekete terület). A 3.4. szakaszban említettek alapján a szélessávú fejlesztésekhez nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségéhez különböző feltételeknek kell teljesülniük az említett különböző körülmények szerint.

⁽⁶⁸⁾ Ez az időszak úgy tűnik, hogy egy egész várost lefedő új generációs hálózat kiépítéséhez szükséges átlagos időmennyiségnek felel meg. E tekintetben egy üzemeltetőnek tudnia kell bizonyítani, hogy az elkövetkező három éven belül megvalósítja a szükséges infrastrukturális befektetéseket annak érdekében, hogy az érintett területnek és lakosságának a jelentős része ezalatt lefedetté váljon.

⁽⁶⁹⁾ A szürke NGA-terület jelölhet a) olyan területet, ahol nincs az NGA-n kívül más szélessávú alap-infrastruktúra; valamint b) olyan területet is, ahol egy vagy több szélessávú alapszolgáltató is jelen van (amely hagyományos szürke vagy fekete területnek tekinthető). A 3.4. szakaszban említettek alapján a szélessávú fejlesztésekhez nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségéhez különböző feltételeknek kell teljesülniük az említett különböző körülmények szerint.

⁽⁷⁰⁾ A fekete NGA-terület szintén lehet olyan terület, ahol egy (hagyományos szürke terület), illetve több szélessávú szolgáltató (hagyományos fekete terület) van jelen. Az alábbiak alapján a szélessávú fejlesztésekhez nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségéhez különböző feltételeknek kell teljesülniük az említett különböző körülmények szerint.

szempontból legkedvezőbb ajánlat, technológiai semlegesség, a meglévő infrastruktúra felhasználása, kötelezően biztosítandó nagykereskedelmi nyílt hozzáférés, összehasonlító árképzési gyakorlat és visszakövetelési mechanizmus) teljesülnek-e. A következő pontok azonban az NGA-hálózatok értékelésével összefüggésben különösen lényegesek.

3.4.1. Fehér NGA-területek: NGA-hálózat kiépítéséhez nyújtott támogatás a gyengén ellátott területeken

- (70) A szélessávú alapszolgáltatásokhoz hasonlóan, az EFTA-államok által teljesítendő bizonyos feltételrendszer mellett (lásd a (49) és (69) bekezdést), a Hatóság az EGT-megállapodás állami támogatásokra vonatkozó szabályaival összeegyeztethetőnek tekinti azon intézkedéseket, amelyek NGA-hálózatok kiépítését támogatják a szélessávú infrastruktúrát jelenleg nélkülöző területeken, illetve azokon a területeken, ahol a meglévő szélessávú üzemeltetők megítélése szerint nem jövedelmező NGA-hálózatot kiépíteni.
- (71) Azokon a fehér NGA-területeken, ahol már létezik egy szélessávú alaphálózat (hagyományos sűrű terület), azzal a feltétellel nyújtható NGA-hálózatokhoz támogatás, ha az érintett EFTA-állam igazolja, hogy i. a szélessávú hálózatokon nyújtott szélessávú szolgáltatások nem elégségesek a polgárok és üzleti felhasználók igényeinek kielégítésére a kérdéses területen (figyelembe véve egy jövőbeni lehetséges korszerűsítést is); valamint hogy ii. a kitűzött célok eléréséhez nem állnak rendelkezésre a piacot kevésbé torzító eszközök (beleértve az előzetes szabályozást is).

3.4.2. Szürke NGA-területek: részletesebb elemzésre van szükség

- (72) Azokon a területeken, ahol már van egy magánbefektető által kiépített NGA-hálózat, vagy éppen folyamatban van annak három éven belüli kiépítése (lásd továbbá a (66) bekezdést is), és egy magánbefektető sem tervezi egy második NGA-hálózat kiépítését az elkövetkező három évben, a Hatóságnak részletesebb elemzést kell végeznie annak ellenőrzésére, hogy az ilyen területeken végrehajtott állami beavatkozás összeegyeztethetőnek minősül-e az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal. Valójában az e területeken történő állami beavatkozás a meglévő befektetők kiszorításának és a verseny torzításának kockázatával jár.
- (73) Ahhoz, hogy a Hatóság megállapítsa az összeegyeztethetőséget, az EFTA-államoknak tudniuk kell bizonyítani egyrészt, hogy a meglévő vagy tervezett NGA-hálózat nem elégséges, vagy nem lesz elégséges, a polgárok és üzleti felhasználók igényeinek kielégítésére a kérdéses területen, másrészt, hogy a kitűzött célok eléréséhez nem állnak rendelkezésre a piacot kevésbé torzító eszközök (beleértve az előzetes szabályozást is). Részletes elemzésének keretein belül a Hatóság különösen a következők teljesülését fogja vizsgálni:

- a) megfelelőek-e az általános piaci feltételek, tekintettel többek között a jelenlegi NGA-szélessávú árszintjére, a lakossági és üzleti végfelhasználók számára kínált szolgáltatások típusára és a kapcsolódó feltételekre, valamint létezik-e, vagy várható-e olyan új szolgáltatások iránt megjelenő kereslet, amelyet a meglévő NGA-hálózat nem tud kielégíteni;
- b) a nemzeti szabályozó hatóság előzetes szabályozásának hiányában kínálnak-e tényleges hálózati hozzáférést harmadik felek számára, a hozzáférési feltételek ösztönzik-e a tényleges versenyt;
- c) akadályozzák-e a piacra lépés általános korlátai más NGA-hálózati befektető esetleges piacra lépését;
- d) a már működő NGA-hálózatot a többi hálózatüzemeltető által nem hozzáférhető vagy velük nem megosztott vezeték kizárólagos használatán/az azokhoz való kizárólagos hozzáféréseken alapulva építették-e;
- e) képesek voltak-e az illetékes nemzeti szabályozó hatóság vagy versenyhatóság által a meglévő hálózati szolgáltatóra vonatkozóan hozott intézkedések vagy elrendelt korrekciós intézkedések megoldani az ilyen problémákat.

3.4.3. Fekete NGA-területek: nincs szükség állami beavatkozásra

- (74) Azokon a területeken, ahol már egynél több NGA-hálózat létezik, vagy a magánbefektetők éppen versenytárs NGA-hálózatokat építenek, a Hatóság úgy ítéli meg, hogy egy újabb, államilag finanszírozott, a többiekkel versenyző NGA-hálózathoz nyújtott állami támogatás valószínűleg súlyosan torzítja a versenyt, és nem összeegyeztethető az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal.

3.4.4. A meglévő (szélessávú alaphálózattal rendelkező) fekete területek speciális esete: néhány további biztosíték

- (75) A Hatóság megítélése szerint a hagyományos fekete területek – vagyis azok a területek, ahol egymással versenyző szélessávú infrastruktúrák (xDSL és kábelhálózatok) segítségével biztosítják a jelenlegi szélessávú szolgáltatásokat – olyan területek, ahol a meglévő üzemeltetők ösztönözve vannak, hogy nagyon gyors NGA-hálózatokká fejlesszék jelenlegi hagyományos szélessávú hálózataikat, amelyre aztán meglévő ügyfeleik áttérhetnek. Elvileg az ilyen területeken nincs szükség további állami beavatkozásra.

- (76) Egy EFTA-állam azonban cáfolhatja ezt az érvelést, ha bizonyítja, hogy a meglévő szélessávú alaphálózat-üzemeltetők nem tervezik az NGA-hálózatokba történő beruházást az elkövetkező három évben, például annak bemutatása révén, hogy az elmúlt évek során a meglévő hálózatüzemeltetők által végrehajtott befektetések alakulása a saját szélessávú infrastruktúrájuk fejlesztése terén nem volt kielégítő annak érdekében, hogy a fogyasztói igényeknek megfelelően nagyobb sebességet biztosítsanak. Ilyen esetben az NGA-hálózatok kiépítéséhez biztosított állami támogatást (a (73) bekezdésben szereplő) részletes elemzésnek kell alávetni, valamint teljesülnie kell a 3.4.5. szakaszban részletesebben tárgyalt feltételrendszernek.

3.4.5. Az intézkedés kialakítása és a versenytörzslások korlátozásának szükségessége

- (77) A szélessávú alaphálózat kiépítésénél követett politikához hasonlóan, az NGA-hálózat kiépítéséhez nyújtott állami támogatás megfelelő és indokolt eszközt képezhet, több alapvető feltétel teljesülése esetén. Azon fehér NGA-területek kivételével, amelyek a szélessávú alap-infrastruktúra tekintetében is fehér területnek minősülnek (ahol nincs szükség további követelményekre), a Hatóság úgy véli, hogy a 2.3.3. pontban és különösen a (49) bekezdésben előírt biztosítékokon kívül (részletes feltérképezés és lefedettségelemzés, nyílt pályázati eljárás, a gazdasági szempontból legkedvezőbb ajánlat, technológiai semlegesség, a meglévő infrastruktúra felhasználása, kötelezően biztosítandó nagykereskedelmi nyílt hozzáférés, összehasonlító árképzési gyakorlat és visszakövetelési mechanizmus) még a következő feltételeknek is teljesülniük kell:

- Az állami támogatásért cserében a kedvezményezett számára előírták, hogy legalább hét évre biztosítsa harmadik felek számára a tényleges nagykereskedelmi hozzáférést. A hozzáférés engedélyezésének kötelezettségébe tartozik különösen a vezetékek vagy utcai szekrények használati joga annak érdekében, hogy lehetővé váljon harmadik felek számára nemcsak az aktív, hanem a passzív infrastruktúrához való hozzáférés is. Ez nem sérti a nemzeti szabályozó hatóság által a tényleges verseny ösztönzése érdekében az adott érintett piacon esetleg előírásra kerülő hasonló szabályozási kötelezettségeket vagy az említett időszak lejáta után elfogadott intézkedéseket⁽⁷¹⁾. A „nyílt hozzáférés” kötelező biztosítása különösen fontos a meglévő ADSL- és a jövőbeli NGA-hálózat-üzemeltetők által kínált szolgáltatások közötti időleges helyettesíthetőség kezelése érdekében. A nyílt hozzáférés kötelező biztosítása teszi lehetővé, hogy az ADSL-üzemeltetők ügyfelekkel áttérjenek egy NGA-hálózatra, mielőtt sor kerül egy államilag támogatott hálózat felállítására, és így elkezdik tervezni a saját jövőbeli befektetéseiket, anélkül, hogy valódi versenyhátrányt kellene elszenvedniük.
- Továbbá, a nagykereskedelmi hálózati hozzáférés feltételeinek meghatározásánál az EFTA-államoknak egyeztetniük kell az illetékes nemzeti szabályozó hatósággal. A nemzeti szabályozó hatóságok a jövőben várhatóan tovább folytatják az általános szélessávú piacon uralkodó versenyfeltételek előzetes szabályozását vagy szigorú ellenőrzését és adott esetben az alkalmazandó keretszabályozás által biztosított szükséges korrekciós intézkedések bevezetését. Így annak megkövetelésével, hogy a hozzáférési feltételeket a nemzeti szabályozó hatóságnak kell jóváhagyni vagy megállapítani a vonatkozó EGT szabályok alapján, az EFTA-államok biztosítják, hogy valamennyi, az érintett nemzeti szabályozó hatóság által azonosított szélessávú piacon, ha nem is egységes, de legalább nagyon hasonló hozzáférési feltételek kerülnek alkalmazásra.
- Továbbá, az állami támogatásból részesülő NGA-hálózatnak (architektúrájának típusától függetlenül) támogatnia kell a hatékony és teljes körű szétválasztást, és támogatnia kell az üzemeltetők által keresett valamennyi különböző típusú hálózati hozzáférést (többek között, de nem kizárólag az alépítményekhez, üvegszálakhoz és bitfolyamokhoz való hozzáférést). E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a „többszálás” felépítés lehetővé teszi a hozzáférést megszerezni szándékozók számára, hogy egymástól teljesen függetlenek legyenek a nagysebességű szélessávú szolgáltatások kínálata tekintetében, és ezzel elősegíti a hosszú távon fenntartható versenyt. Ezenfelül a többszálás alapú NGA-hálózatok kiépítése mind a *pont pont közötti*, mind pedig a *pont és több pont közötti* topológiákat támogatja, így technológiásemleges.

4. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- (78) E fejezet az elfogadását követő naptól alkalmazandó.
- (79) A Hatóság ezt a fejezetet az ennek megfelelő, *Közösségi iránymutatás az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a szélessávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról* című bizottsági közlemény Bizottság általi jövőbeli módosításaival összhangban felülvizsgálja.

⁽⁷¹⁾ E tekintetben figyelembe kell venni azon sajátos piaci körülmények esetleges további fennállását, amelyek első körben indokolták a támogatás nyújtását a szóban forgó infrastruktúra üzemeltetőjének.